

„SZPELEOLÓGIA”

1970

"SZPELEOLÓGIA"

1970

J e l e n t é s

a "Szpeleológia" barlangkutató csoport 1970. évi munkájáról

A "Szpeleológia" barlangkutató csoport megalakulásakor /1969/ azt a célt tűzte maga elé, hogy elsősorban nem feltáró kutatást végez, hanem tudományos alapkutatást, nagyrészt a kataszterezésen keresztül.

Kataszterezési munkát a Pilis hegységben, a Kevély csoporton végeztünk. Itt 1970. december 31-ig a következő barlangokat tartjuk számon:

1. Pilisborosjenő - Fehér-hegy csoport
  1. Káltária barlang
  2. Dolomit üregek
  3. Ördögvári sziklaüreg
2. Ezüsthegy, Ezüsttűnyereg
  4. Ezüsthegyi I. sz. barlang
  5. Ezüsthegyi II. sz. barlang
  6. Ezüsthegyi III. sz. /Papp F./ barlang
  7. Ezüsthegyi dolomit üregek
  8. Szabó József barlang
  9. Aranylyuk zsomboly
3. Nagykevély, Kevélynyereg
  10. Zöld barlang
  11. Ördöglépcső sziklaüreg
  12. Kápolna barlang
  13. Gyopáros barlang
  14. Kevélynyergi zsomboly
  15. Kevélynyergi rókalyuk
4. Kiskevély
  16. Kiskevélyi barlang
5. Csúcshegy, Oszoly
  17. Csirkés barlang
  18. Csúcshegyi barlang

- ✓ 19. Zsó barlang
- ✓ 20. Oszoly, Odusor
- ✓ 21. Delago odu
- ✓ 22. Delago barlang
- ✓ 23. Biyák lyuk
- ✓ 24. Ora barlang
- ✓ 25. Pénzes barlang
- ✓ 26. Csontos barlang
- ✓ 27. Denevéres barlang
- ✓ 28. Rózsálgas átjáró
- ✓ 29. Oszolyi Hasadék
- ✓ 30. Kis-Lapos barlang
- ✓ 31. Kétbejártú barlang
- ✓ 32. Negyedhármas barlang
- ✓ 33. Margitligeti átjáró
- ✓ 34. 272. pont barlangja
- ✓ 35. Üveges barlang
- ✓ 36. Pados barlang

6. Majdan plató, Pomáz

37. Papp-malmi viznyelő
38. Majdan, kiskőfejtő barlangja
39. Majdan, nagykőfejtő barlangja
40. Pomázi kőfülke
41. Pomáz, házuávari barlang

7. Harapovács, mésztufa terület

42. Harapovácsi barlang
43. Harapovácsi viznyelő
44. Budakalászi I. sz. hasadék
45. Budakalászi II. sz. hasadék
46. Budakalászi III. sz. hasadék

Bizonytalan barlangok:

Pomázi betemetett barlang /"majdáni paláni jégbarlang"/
Majdánnyergi zsomboly /Bertalan 1970/

Nem tekintjük barlangnak:

Majdán szikla hasadéka /Majdán É-i oldalában lévő barlang
/Szenthe/
Pomáz, kőfejtő felül lévő barlang /Szenthe 1969/
Nagykevélyi dolomit üregek

A kataszterező munkát a Kordos László által /1969/ felállított rendszer szerint végeztük. Így a következő témacsoportokat alakítottuk ki:

1. Barlangok térképezése
2. Klimatológiai mérések
3. Vízkémiai mérések
4. Biológiai mérések
5. Földtani megfigyelések
6. Dokumentáció, kataszter készítés

1. Barlangok térképezése

A terület több évi kutatása alkalmával csaknem valamennyi barlangot fel-térképeztük már. 1970-ben Wehovszky Erzsébet az oszolya Üveges és Pados barlangot, Kordos László a Delago odút, Oszolyi Hasadékot, a Kis-Lapos, Kétbejáratú és Negyedhármas barlangot, a Margitligeti átjárót, a Pomázi kőfülkét és a Majdan nagyköfejtői barlangot térképezte fel.

2. Klimatológiai mérések

A téma felelőse Nagy László. Munkánkat három irányban végeztük: 1. A nagyobb barlangok bejáratú szakaszának klimavizsgálata. 2. A Kevély-csoport kb. 25 barlangjában havonkénti klimamérés. 3. A Szabó József és Aranylyuk zombolyban termográfus mérés.

E mérésekkel ugyan éves sorozatot nem sikerült készítenünk, mindenesetre az a 4-6 hónapos vizsgálat, amely elkészült, rendkívül sok barlangklimatológiai kérdést vetett fel, általános benyomást kaptunk a területen levő különböző típusú, méretű barlangok meteorológiai viszonyairól.

Méréseinket Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel, Rosenmüller-féle lapátkerekes anemométerrel, katatermométerrel, termográfussal és pszichrográfussal végeztük.

3. Vízkémiai mérések

A téma felelőse Wehovszky Erzsébet. Még 1969 végén sikerült felállítani egy sorozatelemzésre alkalmas vízkémiai laboratóriumot, amelyet azóta tovább fejlesztettünk. Sorozatelemzésekor a következő alkotóelemeket vizsgáltuk: pH, hőmérséklet, keménységek /összes, állandó, karbonát, kalcium, magnézium/, lugosság /hidrogénkarbonát ion/, kalcium és magnézium ion, szilíciumdioxid, szulfát, klorid ion, széndioxid /szabad, kötött, félig kötött, összes, járulékos/, valamint vas /III/ tartalom.

A vizsgált barlangokban többhónapos sorozatra törekedtünk, s ez a Szabó József bg. Csobogójánál valósult meg legjobban. 1970-ben a Kevély csoport és más területek vizeinek elemzése 580 eredményt szolgáltatott.

4. Biológiai gyűjtések

A téma felelőse Forgács Jenő, skinek vezetésével Csapdázásos gyűjtés a Szabó József barlangban, az Aranylyuk zombolyban, a kevélynyergi zombolyban és a Kiskevélyi barlangban történt. Ezenkívül egyelő gyűjtést is végzett több barlangban. Az anyag feldolgozása jelenlég még tart

A csoport tagjai a munkatúrák alkalmával denevérmegfigyelést is végeztek.

5. Földtani megfigyelések

Témafelelős Kordos László. A kutatási területen lévő barlangok közettani, ásványtani, tektonikai, üledékföldtani és genetikai vizsgálatát végezték el.

β. Dokumentáció, kataszter készítés

Témafelelős Kordos László. A Kevély csoport barlangjainak kutatása 1965 óta folyamatosan történik /Geológiai Technikum + Szpeleológia/, így elegendő adat gyűlt össze arra, hogy elkészítsük a területen lévő barlangok kataszterét. A fent ismertetett, előző öt pont alatt végzett vizsgálatok mind az adatok kiegészítéséért, egységes véghezviteléért, a barlangok részletesebb megismeréséért készültek.

A jelentés mellékleteként közöljük az Ezüsthely, Ezüsthereg, Nagykevély, Kiskevély, Csúcshegy, Oszoly-vonulat barlangjainak részletes kataszterét.

Egyéb munkák:

Tavasszal és nyáron a barlangok bejárati szakaszának részletes klimavizsgálata során méréseket végeztünk a Vass Imre, Kossuth, Baradla Alsó és a Szemlőhegyi barlangban. E témához csatlakozóan júniusban az Egri Tanarképző Főiskola segítségével egyhetes termisztoros méréssorozatot készítettünk a bükki Tuskós-nyelőben.

Kétszer egyhetes nyári bükki túra alkalmával meglátogattuk a létrástetői barlangokat, valamint feltérképeztük a Tarkó kőfülkét.

Vizkémiai vizsgálatokat végeztünk a Nagydőlali zomboly, a Szemlőhegyi barlang és az Esztrámosi alsó táró mintáin. Egyhónapos vizkémiai elemzést végeztünk a jósvafői Nagy-Tohonya forrásnál.

A csoport egy tagja részt vett a Természettudományi Múzeum Föld- és Őslénytárának esztramosi gerinces őslénytani ásatásán, s ezalatt bejárta az ott lévő barlangokat, elhagyott ~~száka~~ tárókat.

Többen a nyár végén hazánkban járt lengyel barlangkutató csoportot vezették a budai barlangokban.

A csoport tagjai részt vettek a MKBT kartográfiai és kataszterezési szakbizottságának munkájában.

1971-es tervünk a Kevély csoport még barlangtanilag feldolgozatlan /Majdan, Harapovács, Fehér hegy/ területeinek kataszterezése és az összefoglaló monográfia elkészítése.

Jó szerencsét!

Debrecen, 1971 február 4.

Kordos László

/ K o r d o s László /
csop. vezető

Az Ezüsthely, Ezüstnyereg, Nagykevély, Kevélynyereg,
Kiskevély, Csúcshegy, Oszoly vonulat barlangjainak
katasztere /Kevély csoport/

A terület barlangjai:

1. Ezüsthely, Ezüstnyereg

1. Ezüsthely I. sz. barlang p. 9-11
2. Ezüsthely II. sz. barlang p. 12-13
3. Ezüsthely III. sz. /Papp F./ barlang p. 14-17
4. Ezüsthelyi dolomit üregek p. 18-
5. Szabó József barlang p. 19-28
6. Aranylyuk zsomboly p. 29-36

2. Nagykevély-Kevélynyereg

7. Zöld barlang p. 37-41
8. Ördöglépcső sziklaüreg p. 42-43
9. Kápolna barlang p. 44-46
10. Gyopáros barlang p. 47-49
11. Kevélynyergi zsomboly p. 50-62
12. Kevélynyergi rókaljuk p. 63-66

3. Kiskevély

13. Kiskevélyi barlang p. 67-77

4. Csúcshegy, Oszoly

14. Csirkés barlang p. 78
15. Csúcshegyi barlang p. 79-81
16. Zsó barlang p. 82-83
17. Oszoly, Odusor p. 84
18. Delago odú p. 85
19. Delago barlang p. 86-87
20. Bivak-lyuk p. 88-89
21. Óra barlang p. 90-
22. Pénzes barlang p. 91-92
23. Csontos barlang p. 93
24. Denevéres barlang p. 94-95
25. Rózsalyugas átjáró p. 96-
26. Oszolyi Hazadék p. 97-
27. Kis-Lapos barlang p. 98
28. Kétbejáratú barlang p. 99
29. Negyedhármas barlang p. 100
30. Margitligeti átjáró p. 101
31. 272. pont barlangja p. 102
32. Üveges barlang p. 103
33. Pados barlang p. 104

Kataszterezési alapelvek

A kataszterezés az alábbi címszavak szerint csoportosítja egy-egy barlang adatait:

1. Szinonima
2. A barlang helyzete
3. A barlang leírása
- 4.

4. Böldtani viszonyok
  - a./ kőzettani viszonyok
  - b./ ásványtani viszonyok
  - c./ őslénytani viszonyok
  - d./ üledékföldtani viszonyok
  - e./ tektonikai viszonyok
  - f./ a barlang keletkezése
5. Hidrológiai viszonyok
6. Klimatológiai viszonyok
7. Bioklimatológiai viszonyok
8. Biológiai viszonyok
9. Régészeti viszonyok
10. Térképezés
11. Fényképezés
12. Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések
13. A barlang kutatástörténete
14. A barlang irodalma

Amelyik barlangról vizsgálati ~~anyag~~ adat nincs, ott a felesleges leírások helyett magát a címszavát hagytuk el.

I. Ezüsthegy, Ezüstnyereg

1./ Ezüsthegyi alsó /I. sz./ barlang

Szinonima: Aranylyuk zomboly /téves/, Bertalan K. 1968.

Ürömi ezüsthegyi barlang, Kerekes J. 1937.

A barlang helyzete:

Az ezüsthegyi működő nagy, hárshégyi homokkőfejtő DNY-i végében, Kb. 330 m. t.sz.f. magasságon /Leél-Össy S. 1958/. A bánya hányója felől a bányaudvarba vivő mélyút végén, jobbra egy gödörben nyílik.

A barlang leírása:

A barlang a 120/300 csapású, 80° dőlésű hasadék mentén nyílik, egy nagy tereméből áll. Alján néha kisebb hasadékokat lehet kibontani, ezek gyakran eltömődnek. Jelenleg /1970/ a barlang eleje beomlott.

A barlang falán üstszerű mélyedések találhatók /Szenthe I. 1969./

Földtani viszonyok:

Kőzettani viszonyok: A barlangot két kőzet alkotja, felül a hárshégyi homokkő, alul budai márga /Szenthe I. 1969./

A budai márga alsó része tömött, kemény, agyagos, sárgásbarna színű. Felső része /10 cm/ lágy, könnyen gyúrható.

A budai márgára a hárshégyi homokkő szögdiszkordanciával települ. A hárshégyi konglomerát kvarckavicsa 2-5 mm Ø. A mennyezet csapása 315/135, dőlése 5°. A hárshégyi homokkő fehér kötőanyaga DTA vizsgálat szerint kaolin /Szenthe I. 1969./

Fekete Z. /1935/ szerint a barlang egységesen hárshégyi homokkőben keletkezett.

Kerekes J. /1937/ szerint a hárshégyi homokkő alatt mállott bryozoás márga található.

Ásványtani viszonyok: Szenthe I. /1969/ szerint ásványos kitöltés nincs.

Őslénytani viszonyok: A budai márga felső 10 cm-es rétegében Szenthe I. /1969/ szerint a következő maradványok kerültek elő:

Ammodiscus incertus /D'Orb/

Bathysiphon sp.

Rhabdammina abyssorum /M.Sara/

Tektonikai viszonyok: A bejárat a 120/300 csapású repedés mentén alakult ki.

A barlang keletkezése:

Fekete Z. /1935/ szerint a barlang valószínűleg a hárshegyi homokkő alatt lévő dachsteini mészkő üregének beszakadása révén keletkezett.

Kerekes J. /1937/ szerint a felszínről leszivárgó szénsavas víz a márga CaCO_3 tartalmát kioldja, így üreg képződik. E folyamat lassú, a márga eltömi a járatokat, repedéseket. Szerinte az omlás a kőfejtés miatt következett be.

Láng S. /1953/ szerint valószínűleg eltömődött forrásbarlang.

Leél-Össy S. /1958/ szerint tektonikus és hidrotermális eredetű.

Szenthe I. /1969/ szerint a hasadék mentén feltört hévvíz alakította ki a barlangot.

Hidrológiai viszonyok:

A barlangban erős csepegés észlelhető minden évszakban. Hóolvadáskor a bejáraton keresztül nagymennyiségű víz jut a barlangba.

Klimatológiai viszonyok:

Kerekes J. /1937/ szerint a déli órákban a Nap besüt a bejáraton. 13 órakor a felszínen 17°C , a barlang hátsó részében 13°C a léghőmérséklet.

Térképezés:

A barlangnak egy felmérése történt: Szenthe István 1969. Térképe valószínűleg elveszett.

A barlang adatai:	hossza	mélysége
Kerekes J. /1937/	12 m	2 m
Leél-Össy S. /1958/	10 m	5 m

Munka-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang erősen omlásveszélyes, bejárásához barlangkutató ruha ajánlatos. Jelenleg a bejárat részben beomlott.

A barlang kutatástörténete:

Fekete Z. 1935-ben ír a barlangról, majd Kerekes J. /1937/ támadja barlangképződési elméletét. Láng S. /1953/ és Leél-Össy S. említi a barlangot. Szab-

lyár P. 1966-ban kutatta, majd Szenthe I. 1969-ben felméri a barlangot, földtani vizsgálatokat végez. 1969-ben a Szpeleológia bkut. csoport tagjai /Dunai S./ fix pontokat raknak le későbbi térképezéshez, lefelé rövid /2-3 m/ új járatot tárnak fel. A barlang bejárata 1970 tavaszán beomlott.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Tájékoztató. 1958. p. 20.
2. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere. Bp. 1970.
3. Fekete Zoltán: Adatok a hárshegyi homokkő geológiájához = Földt. Közl. 65.k. 126-150 p. Bp. 1935.
4. Józsa László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1966. évi munkájáról = Karszt- és Barlangkutató Tájé. 1967., 17 p. Bp. 1967.
5. Kerekes József: Az ürömi ezüsthégyi barlang = Barlangvilág. 7. k. 1-2. f. 23. p. Bp. 1937.
6. Láng Sándor: A Pilis morfológiája = Földr. Ért. 2. k., 3 f. 341-344. p. Bp. 1953.
7. Láng Sándor: Karszttanulmányok a Dunántúli Középhegységben = Hidr. Közönl. 28 k. 1-4. f. 51 p. Bp. 1948.
8. Leél-Össy Sándor: A Kevély-hegycsoport karsztmorfológiája és barlangjai = Földr. Ért. 7. k. 1. f. 17-33 p. Bp. 1958.
9. Szablyár Péter: Az ezüst-hegyi Szabó József barlang = Kézirat. Képesítő szakd. Bp. 1966.
10. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp. 1969.
11. Barlanghírek = Természetbarát 26. k. 3-4. f. 16 p. Bp. 1938.
12. BÉTE barlangnapló 1. k. 113. p.
13. Magyarázó Magyarország 200 000-es földtani térképsorozatához. L-34-I. Tatabánya. Bp. 1968.

2. Ezüsthgyi II. sz. barlang

Szinonima: Szofoklész barlang /Szenthe I. 1969./
Ezüsthgyi felső barlangok /Leél-Óssy S. 1958./

A barlang helye:

Az ürömi Ezüst hegy nagy hárshegyi homokkőfejtőjének felső /É-i/ végében, kb. 350-360 m t. sz. fe. magasságban /Leél-Óssy S. 1958./.

A barlang leírása:

A bejárati /hasadékon át pár méter mélységbe lehet jutni a hárshegyi homokkő tömbök között.

Földtani viszonyok:

A barlang összetöredezett hárshegyi homokkőben nyílik. Alján néhol budai márga található. A falakat sokfelé 0,5-1,0 , vastag barit III. kéreg borítja.

A barlang két egymásra merőleges litoklázis mentén keletkezett, a feltörő hévizek hatására /Szenthe I. 1969/.

Klimatológiai viszonyok:

A barlangot télen a hó kitölti, fekvésénél fogva késő tavaszig, jéggel borított.

Térképezés:

A barlangnak egy felmérése történt: Szenthe István 1969., térképe valószínűleg elveszett.

A barlang adatai Leél-Óssy S. /1958/ szerint:

hossza: 10 m   mélysége: 4

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához barlangkutató ruha ajánlatos.

A barlang kutatástörténete:

Leél-Óssy S. 1958-ban említi. Később csak Szenthe I. vizsgálta a barlangot 1969-ben.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Tájékoztató, 1958. 2o. p.

2. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. Bp.
Kézirat.
3. Leél-Össy Sándor: A Kevély hegycsoport karsztmorfológiája és
barlangjai = Földr. Ért. 7. k. 1. f. 17-32 p.
Bp. 1958.
4. Szenthé István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstör-
ténete a Nagy-Kevély környékén = Egyet. szakd.
Kézirat. Bp. 1969.

3. Ezüsthegyi III. sz. /Papp F./ barlang

A barlang helyzete:

Az ürömi Ezüsthegy nagyköfajtájának ÉNY-i végében, a hárshegyi homokkő tömbörszerű berogyása alatt nyílik a barlang.

A barlang leírása:

A barlang összetöredezett hárshegyi homokkő tömbök között nyílik, rendszerint több bejáratral /ezek közül csak egy járható./ A homokkő labirintusban hosszú ideig lehet bolyongani, míg megtaláljuk azt a rést, ahol az eocén mészkő és márgacsoportok megjelennek. Itt kb. 2,5-3,0 m hosszú spirális járatban lecsúszva bejutunk a tényleges barlangba. A barlang kétfelé ágazik, egy dolomitban nagyjából felfelé és egy eocén képződményekből álló, lefelé induló járatra.

Felfelé kis dolomitos terem után szűk hasadákon át, porló dolomitban képződött aknához jutunk. Itt továbbmenni biztonságosan csak beépített kötél segítségével lehet. A járat ezután meredeken felfelé hajlik pár métert, majd elszűkül. A falakat gazdagon borítja a borsókő.

A másik ág először mészkőben, majd eocén képződményekben indul. Egy meredek, széles és hosszú terem aljára az erősen omladékos járatban lehet lejutni. Alján rövid vizes ág indul, a másik oldalon pedig nagyméretű repedésen felkúszva, a barlang Szakadék nevű pontjára jutunk, ahol az erős csepegés következtében 12-15 m hosszú oldáscsővek képződtek.

Földtani viszonyok:

Kőzettani viszonyok: A barlang az alsó oligocén hárshegyi homokkő összetöredezett tömegében nyílik és folytatódik kb. 20 m mélységig. Alatta felső eocén márga és nummuliteszes mészkő következik. Az "eocén" járat tetejét bryozoás márga alkotja, alatta eocén nummuliteszes mészkő.

A barlangon keresztülhalad a 0,6-1,0 m vastag eocén, zöldesbarna színű, dachsteini mészkő darabokat tartalmazó konglomerátum. Ez alatt porló dolomit van, amelyben a barlang "dolomit" ága húzódik.

Ásványtani viszonyok:

Cseppkő: Aránylag kevés helyen képződött. A barlang Szakadék nevű részén kalcitpadokkal lefedett cseppkő található, amely Szenthe I. /1969/ szerint őskarsztos képződmény.

Aragonit: Borsókő a barlang számtalan pontján fordul elő, nagy tömegben a "dolomit" ág végén.

Halloysit: A hárshegyi homokkő aerosolból kivált, tömött, szilárd, vattára emlékeztető képződmény. Röntgen csak kalcitot, spektroszkópos vizsgálat Sr-ot, a DTA és DTG vizsgálatok szerves anyagot mutattak ki /Szenthe I. 1969/.

Montmilch: A hárshegyi homokkőn aerosolból keletkezett rózsaszín, fehéres, laza szerkezetű képződmény. Röntgen vizsgálatkor a kalcit mellett a gipsz és brushit vonalai is jelentkeznek. Spektroszkópiai vizsgálattal Cs, Sr, Fe 0,5-1,0 %-ban, a Ni 0,003 %-ban, a Zn 0,001 %-ban jelentkezett. DTA gipszet és szerves anyagot, DTG brushit-ot és szerves anyagot mutatott ki. /Szenthe I. 1969./

Üledékföldtani viszonyok:

A homokkőves részben tényleges üledékről nem lehet beszélni. csak kisebb foltokban felhalmozott törmelékről.

A barlang alsó járataiban is csak törmelékes agyag található.

Öslénytani viszonyok:

Az eocén képződményekben /bryozoás márga, nummuliteszes mészkő/ nagymennyiségű ősmaradvány található.

Tektonikai viszonyok:

A barlang felső része a hárshegyi homokkő leszakadt rétegeinek törmelékében helyezkedik el. Az alsó ágakban több nagy repedés határozza meg a barlang morfológiáját.

A barlang keletkezése:

Szenthe I. /1969/ szerint: A hasadékok mentén feltört hévíz alakította ki a barlangot. Néhol, pl. Szakadék, hidegvizes eredetű oldáscsövek találhatóak.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang alsó részén, főleg az "eocén" szakaszban több állandó csepegőhely található. A Szakadék nevű részen hóolvadáskor závorszerű formában és mennyiségben jut víz a barlangba, mely a repedéseken keresztül az alsó, csaknem állandóan vizes, agyagos járatba jut.

Klimatológiai viszonyok:

Szenthe I. 1969. februárjában az aerosolból való ásványkiválás vizsgálata során méréseket végzett:

alsó rész: 11° C 85 %
 Denevér terem: 7.2° C 85 %, max. 8°, min. 5,5°

A Szpeleológia bkt. csoport tagjai /Dunai S., Forgács J./ 1970. május 2-án a bejárati szakasz részletes klimavizsgálatát végezték, Assmann-féle aspirációs pszichfométerrel:

mérési pont	táv bej.-tól	° C	%	g/m ³	idő
	- 3,0 m	3,2	100	5,8	8.24
	- 1,0	4,0	100	6,1	
1.	0,0	7,1	87	6,6	
2.	0,5	8,0	95	7,6	
3.	1,0	9,0	94	8,1	
4.	1,5	8,2	85	6,9	
5.	2,0	9,2	95	8,3	
6.	2,5	8,0	100	8,0	
7.	3,0	8,0	99	7,9	
8.	3,5	7,2	100	7,6	
9.	4,0	8,0	100	8,0	
10.	4,5	8,3	96	7,9	
11.	5,0	8,0	100	8,0	
12.	5,5	8,0	97	7,8	
13.	6,0	7,6	97	7,6	
14.	6,5	7,2	97	7,6	
15.	7,0	7,2	97	7,4	
16.	7,5	8,2	100	8,2	
17.	8,0	8,0	100	8,0	
18.	8,5	7,8	100	7,9	
19.	9,0	8,0	100	8,0	
20.	10,0	8,0	95	7,6	
21.	11,0	7,8	97	7,7	
22.	12,0	7,4	97	7,5	
23.	13,0	7,6	97	7,6	
24.	14,0	7,6	92	7,2	
25.	15,0	7,0	100	7,5	
26.	16,0	7,2	97	7,4	
27.	17,0	7,0	100	7,5	
28.	18,0	7,4	97	7,5	
29.	19,0	7,0	100	7,5	
30.	20,0	7,2	97	7,4	
31.	22,0	7,4	100	7,7	
32.	24,0	7,8	100	7,9	
33.	26,0	6,8	100	7,4	
34.	28,0	10,0	90	8,3	
35.	30,0	7,2	97	7,4	10,10

Biológiai vizsgálatok:

1969. februárjában a homokköves részben lévő "Denevér terem" nevét az ott alvó 14 db *Rhinolophus hipposideros*tól kapta.

Térképezés:

Szente István a feltárás során, 1969 februárjában ideiglenes pontokkal,

pontokkal, függőkompasszal felmérte a barlangot. Térképe valószínűleg elveszett. Felmérése szerint a barlang adatai:

hossza: kb. 400 m   mélysége: 62 m

Ezek szerint a barlang jelenleg /1970/ a Pilis leghosszabb és legmélyebb barlangja, megelőzve a Legény barlangot.

Fényképezés:

A barlang feltárását követő napokban Kordos L., majd Csekő Á. készített nagymennyiségű színes diapozitívet.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárása nehéz. Csak a barlangot jól ismerő vezető mellett, nagy barlangos gyakorlattal rendelkező egyének számára ajánlható. A homokköves rész rendkívül omlásveszélyes, labilis egyensúlyú. Az alsóbb szinteken több helyen omladékos részek találhatók. A "dolomit" ág vakaknája fölött rendszerint beépített kötél segíti az átjutást.

A kőbánya melegedőjében látogatási könyv található, amelybe a barlangba indulók nevüket kötelesek beírni.

A barlang kutatástörténete:

Szenthe István egyetemi szakdolgozatának terepmunkája során bontotta ki a bejáratot fedő törmelékot, majd több lépcsőben 330 munkaóra ráfordítással, elsősorban a Vörös Meteor SK. Hegymászó Csoportjának segítségével 1969. február 16-án jutott be a barlang ma feltárt részébe. Azóta a barlang a Szpeleológia bkt. csoport felügyelete alatt áll.

Sajnos, a barlangot nagyon sok szakavatatlan, kezdő barlangkutató keresi fel, így a balesetveszély állandóan fennáll.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere. 1970. Kézirat.
2. D. Gy. /Dénes György/: Barlangfeltárás a Pilisben = MKBT Tájékoztató. 1969/2., 4. p. Bp. 1969.
3. Dénes György: Egy kutatónk /Szenthe István/ munkájának 1969. évi mérlege = Vörös Meteor 1970. évi túranaplója. 18-19. p. Kézirat.
4. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.

4. Ezüsthegyi dolomit üregek

A barlang helyzete:

A Pilsborosjenőről az Ezüsthegy nyergére vezető piros jelzésű "dolomit út" mellett nyílnak.

A barlang leírása:

Két nagyobb fülkéből és több kisebb mélyedésből álló üregsor, a "dolomit úttal" párhuzamosan.

Földtani viszonyok:

A barlang felső triász fehér, porló dolomitban képződött. Felette 0,25 m vastag hárshegyi homokkő és dachsteini mészkő anyagú konglomerát, vörös, agyagos talaj, majd 0,6 m vastag barna erdei talaj következik.

Ásványi anyagok, üledék, ősmaradványok a barlangban nincsenek.

Valószínűleg az előzőleg természetes porló dolomitfülkéket a helybeli lakosság kőpor bányászásával mélyítette jelenlegi méreteire.

Hidrológiai viszonyok:

Az üregek szárazok, csak eső és hóolvadás alkalmával észlelhető csepegés.

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1969-ben. A barlang adatai:

hosszúsága: 6 m   mélysége: 3 m

A barlang kutatástörténete:

Kutatás a barlangban nem történt. A környező lakosság és a kirándulók gyakran keresik fel, mivel járt turistaút mellett helyezkedik el.

A barlang irodalma:

Az irodalomban nem szerepel.

5. Szabó József barlang

A barlang helyzete:

Az Ürömi Ezüst-hegy 405 m t.sz.f. m. pontjától 107 fokra K-re, 336,24 m t.sz.f.m. nyílik, a Tölgyfa, v. Nagy kőfejtőben.

A bejáratnál lévő segédpont /SP, vasszög/ koordinátái:

Greenwichtól K-re $x = 47^{\circ} 37' 03''$

E-i sz. $y = 19^{\circ} 22' 48''$

Gellérthegy nevű pontra: $x = 514.65$

$y = 496.55$

Szablyár Péter bemérése /1966/.

A barlang ismertetése:

A Szabó József barlang hárshegyi homokkő kisipari bányászkodása révén nyílt meg az ezüsthgyi Tölgyfa kőfejtőben, 1963-ban. A bejárat barlangszerű. Leszakadt hárshegyi homokkő törmeléken át vezet az út a Nagy aknáig, amely már dachsteini mészkőben keletkezett. A Nagy akna kb. 8 m mély, traverzálással könnyen bejárható kürtő. Alján jobbra rövid ág indul, mely oldalnyomos dachsteini mészkőben agyageltömődéssel végződik. Balra a Kérülő ág kezdődik, melynek elején a Szülőlyuk szűk nyílása torkollik be. A Kérülő ág szűk kúszójárat, vége az Aragonitos terem. Ennek falát nagymennyiségű aragonit borítja. Mögötte kis agyagos pocsolya, a Csobogó található, felette kb. 10 m-es kürtő indul, végén kis kiszélesedéssel.

Az Aragonitos fallal szemben 3 métert felmászva jutunk a barlang legnagyobb termébe, a Nagy terembe. Alját hatalmas hárshegyi homokkő és dachsteini mészkő darabok borítják. A mennyezet hárshegyi homokkő, amely a falat alkotó dachsteini mészkőre diszkordánsan települ.

A Nagy terem folytatása a Szülőotthon, amelyből a keskeny hasadék mentén kialakult kb. 70° meredek Szülőlyuk indul, a Nagy akna aljához. A Szülőotthonból kisebb oldalág vezet a hárshegyi homokkő alsó szegélyén, valamint kétméteres járat a Nagy akna felső végéhez, a 8. sz. poligonhoz.

A hárshegyi homokkő törmelékben még több járat húzódik. Leghosszabb közülük az 5. sz. poligontól balra kezdődik, kb. 30 m hosszan követhető. Végén kis terem található, kürtője a bejárat mellett a szabadba nyílik.

A barlang bejáratát becementezett vasajtó fedi.

Földtani viszonyok:

Kőzettani viszonyok: A barlangot felépítő kőzetek alulról felfelé haladva a következők: dachsteini mészkő, hárshgyi homokkő és konglomerát, bizonytalan márgás /budai márga?/ csikokkal.

A dachsteini mészkő fehér, tömött, rétegezetlen, kalciterekkel dúsan átszőtt. Felülete sima, kagylós és szilánkos.

A hárshgyi homokkő és konglomerát jól rétegzett.

A kőzetek fajsúlya Szablyár P. /1966/ szerint:

dachsteini mő.:	2,707	/Nagy akna teteje/
hárshgyi hmk.:	2,58	/Lapos terem/
meszes homokkő:	2,58	/Márgás folyosó/

Ásványtani viszonyok: Aragonit és kalcit az Aragonitos teremben nagy mennyiségben bořrsókő formájában található. Szablyár P. /1966/ csiszolatokon vizsgálta a lerakódott rétegeket, de következtetést nem vont le. Cseppkövek csak gyenge felületi rétegekben, limonit színezőanyagként, kvarc és kvarcit a hárshgyi homokkőben és annak mállástermékeként az üledékekben fordul elő.

Őslénytani viszonyok: Szablyár P. /1966/ a dachsteini mészkőből két maradványt említ, amelyek valószínűleg nem a barlang közvetlen környékéről származnak:

1. Turitella saxorum
2. felismerhetetlen

Az üledékből eddig semmilyen maradvány nem került elő.

Üledékföldtani viszonyok: A barlangban rétegeket nem lehet elkülöníteni, csak lokális kitöltéstípusokat:

- a./ Nagy akna alján agyagos hárshgyi homokkő törmelék
- b./ Nagy akna alján jobbra dachsteini mk. járatában agyag
- c./ Kerülő ág végén sötétbarna agyagos kitöltés
- d./ Kerülő ág végén a falon igen finom barna agyagos iszap
- e./ Aragonitos terem alján kevert agyagos törmelék
- f./ Csobogó kitöltése
- g./ Aragonitos terem és a Nagy terem között szürke agyag
- h./ Nagyteremben homokkő-mészkő határán üregkitöltés

Szemeloszlás vizsgálatot Szablyár P. /1966/ és Kordos L. /1968/ végeztek:

szita Ø	1.	2.	3.	4.	5.
2,5 mm	28,9950	21,3569			
2,0	4,0025	5,2039	25,38	16,85	16,67
1,6	4,0955	4,6174			
1,25	7,2057	8,3693			
1,0	4,2019	5,1839			
0,8	3,6351	3,3093	22,20	7,71	5,59
0,63	2,9995	3,0874			
0,5	2,6656	2,7981	7,83	3,15	2,49
0,4	2,2092	1,8300	1,58	1,03	0,31
0,315	2,7055	3,8881			
0,25	1,7715	1,8801	4,89	3,21	2,57
0,20	2,2546	3,0542			
0,16	1,6585	3,0563	7,49	3,81	1,97
0,125	1,2955	1,6921	2,24	1,08	0,72
0,1	0,9228	1,3442	1,46	1,73	0,88
0,09		0,8626	0,52	0,16	0,17
0,08		0,0622	0,36	0,35	0,38
0,071			0,11	0,09	0,13
0,063			0,14	0,07	0,35
+ agyag	70,7184	71,5950	74,20	39,24	32,28
	29,2816	28,4050	25,80	60,76	67,72
Összesen:	100,0000	100,0000	100,0000	100,0000	100,00

1. Nagyteremben homokkő-mészkö határ üregkitöltés /Szablyár/
2. Kerülő járat /Szablyár/
3. Nagy akna alja /Kordos/
4. Csobogó /Kordos/
5. Szürke agyagos kitöltés /Kordos/

A kitöltések víztartalmát Kordos L. és Wehovszky E. vizsgálta 1969-ben:

	szabad víz %	kötött víz %
Nagy akna alja	11,12	2,5
Nagy akna jobbra	23,44	9,5
Kerülő ág, sötétbarna	24,70	3,0
Csobogó agyaga	16,50	2,5
szürke agyag	11,80	1,8

Szablyár P. /1966/ kalcimetrálással meghatározta a kőzetek CaCO_3 tartalmát:

Csobogó felett akna	98,33 %
Nagyterem, mállott fal	81,66 %
Márgás folyosó	8,33 %

Tektonikai viszonyok: A barlangban repedésirányokat nehéz megfigyelni. Jelentős repedés az, melyben a Szülőlyuk alakult ki. Szablyár P. szerint a barlang fő hasadékának csapása 60/240.

A barlang keletkezése:

Szablyár P. /1966/ szerint: Az oligocén végi szávai orogén hatására a barlang fő hasadéka jött létre. A töréskor a hárshgyi homokkő kivékonyodott, majd felfelé mozdulással antiklinális jött létre. Először hidegvizes tevékenység, majd melegvizes barlangképzés volt. A hidegvizest a szinlők, a melegvizest a borsókövek és az "oldáscsövek" bizonyítják. A sorrendet arra alapozza, hogy a hidegvizes képződményekre rakódnak a melegvizesek. A holocénban lejjebb szállt a termálviz, pusztulás.

Szenthe I. /1969/ szerint a barlangot az alulról feltört hévizek, majd hidegvizes hatások alakították ki.

Kordos L. /1970/ Szablyár P. elméletét kiigazította: A hárshgyi homokkő igen gyenge antiklinális-szerű hajlása a kőzet településéből adódik, és nem tektonikus mozgásból. Az valóban igaz, hogy a hidegvizes képződményekre melegvizesek települnek, azonban ezek elkülönítésénél problémák adódnak. Az oldáscsövek nem a feltörő hévizek nyomai, hanem a hárshgyi homokkőn leszivárgó agresszív víz oldásnyoma. Ezt a vizelemzések, és az azóta feltárt Papp Ferenc /Ezústhegy III. sz./ barlang is igazolja. A szinlők hidegvizes eredetére semmilyen bizonyíték nincs, igaz, hogy ennek cáfolatára sem.

Hidrológiai viszonyok:

A barlangban aktív csepegés a Csobogónál van, egyébként száraznak mondható. A Csobogó összegyűjtött vize lecsapoláskor /1966/ a Kerülő ágon át a Nagyterem alatti törmelékbe folyt.

Vizelemzéseket Szablyár P. /1966/, valamint Wehovszky E. és Kordos L. /1970/ végeztek a Csobogó vizén.

Szablyár P. eredménye:

hőmérséklet: 9,5° C	SiO ₂ : 9,16 mg/l
íz: gyengén földizű	SiO ₃ : 11,48756 mg/l
átlátszóság: opalizáló	lúgosság: 1,306 W ^o
összes kem.: 3,18 nk ^o	szag: szagtalan
	szin: kissé zavaros

Kördös Tászló és Wehovszky Erzsébet vizelemzése a Csobogóból:

	1970.02.01.	1970.02.08.	1970.02.22.	1970.03.01.	1970.03.08.	1970.03.21.	1970.03.29.	1970.04.10.	1970.04.19.	1970.05.31.	1970.06.07.
pH	7,9	7,5	7,2	7,2	8,0	9,6	10,0	10,0	7,5	6,8	6,5
összes kem. nk ^o	7,9	7,5	7,2	7,2	8,0	9,6	10,0	10,0	7,5	6,8	6,5
állando kem. nk ^o	2,0	0,9	1,1	1,2	1,7	5,4	6,1	5,3	1,3	1,5	0,9
változó kem. nk ^o	5,9	6,6	6,1	6,0	6,3	4,2	3,9	4,7	6,2	7,4	7,5
kalcium kem. nk ^o	7,2	6,7	6,7	6,7	6,7	5,3	7,0	7,0	7,0	7,5	7,2
magnézium, kem. nk ^o	0,6	0,8	1,5	0,5	1,3	4,3	3,1	3,1	3,1	1,4	1,1
Ca ⁺⁺ ion mg/l	52,1	48,1	48,0	48,0	48,0	38,0	50,1	50,1	50,1	54,1	52,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l	2,9	3,6	2,4	2,4	5,5	18,9	13,3	13,3	7,3	6,1	4,8
lúgosság w ^o	2,1	2,3	2,2	2,1	2,3	1,6	1,4	1,7	2,2	2,6	2,6
SiO ₂ mg/l	6,3	7,2	7,1	6,7	6,8	8,5	8,1	13,3	10,2	8,1	9,4
szabad CO ₂ mg/l	4,2	4,0	4,0		9,7	9,7	10,7	11,3	7,7	14,9	13,6
kötött CO ₂ mg/l	44,4	51,9	48,6		36,0	36,0	31,4	37,4	48,6	58,3	50,3
összes CO ₂ mg/l	48,6	56,0	52,7		45,8	45,8	42,1	48,7	56,4	73,2	71,9
járvulékos CO ₂ mg/l	12,5	3,5	2,6		1,5	1,5	1,1	1,6	2,8	4,5	4,5
SO ₄ ion mg/l								60,0	75,0	40,0	16,5
Cl ⁻ ion mg/l									3,6	3,1	1,6

Klimatológiai viszonyok:

Szablyár P. mérése:

Hőmérséklet: felszín 19,5 °C, bejáratú ajtó 18,0 °C, Borsóköves szanasor 9,5 °C, Borsóköves akna 10,0 °C.

Páratartalom: közel 100 %

Légmozgás: Nyáron a Csobogó felé, télen fordítva

1966 januárjában 20 - 80 cm magas, 5-8 cm átmérőjű jégsztalagmitok voltak a bejáratnál. A felül kiáramló meleg levegő kicsapódva a talajra hull, ott megfagyva jégoszloppá válik, megfelelő sztalaktit pár nélkül. Hideg januárok alkalmával rendszeresen megfigyelhető.

1969 november második óta a bejáratnál kb. 30 m-re, /felszíntől kb. 8 m-re/ a homokköves törmelékben kialakult teremben termográfot helyezett el a Szpelsológia kut. csoport, amely kisebb megszakításokkal 1970 március 30-ig működött. Ezenkívül a csoport Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel részletes, és állandó mérési pontokon végzett vizsgálatot.

A termográf adatai napi közepekben kifejezve:

1969.11.02.	9,0	16.	10,1	15.	10,0	23.	9,0
04.	8,8	17.	10,0	16.	10,0	24.	8,8
05.	8,4	18.	10,0	17.	10,1	25.	8,5
06.	8,2	19.	10,0	18.	10,1	26.	8,5
07.	8,2	20.	10,0	19.	10,0	27.	8,1
08.	8,1	21.	10,0	20.	10,2	28.	8,1
09.	8,1	22.	10,3	21.	10,0	29.	8,5
10.	8,2	23.	10,2	22.	9,8	30.	8,5
17.	8,8	24.	10,0	23.	9,9		
18.	8,5	25.	10,0	24.	9,9		
19.	8,0	26.	10,0	25.	10,0		
20.	8,0	27.	10,0	26.	9,8		
21.	8,0	28.	9,9	27.	9,8		
22.	8,0	29.	9,5	28.	9,8		
23.	8,0	30.	9,3	29.	9,9		
12.01.	8,5	31.	9,0	30.	9,9		
02.	9,0	1970.01.01.	9,0	02.01.	10,0		
03.	9,5	02.	9,1	03.	10,0		
04.	10,0	03.	9,3	04.	10,0		
05.	9,8	04.	9,8	05.	9,7		
06.	9,2	05.	9,5	06.	9,2		
07.	9,0	06.	9,3	07.	9,0		
08.	9,5	07.	9,3	03.01.	11,0		
09.	9,5	08.	9,4	02.	11,3		
10.	9,2	09.	9,5	03.	11,7		
11.	9,3	10.	9,8	04.	11,7		
12.	9,4	11.	9,9	05.	11,8		
13.	9,5	12.	10,0	06.	11,5		
14.	10,0	13.	10,0	07.	11,7		
15.	10,2	14.	9,9	08.	11,8		

Részleges klimamérés eredményei:

	1969.11.02.		1970.01.11.		1970.02.08.		1970.03.21.		1970.04.05.		1970.06.21.	
	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%
felszín	12,2	63	-2,1	80	0,0	100	9,6	99	2,4	94	21,0	63
vásárfő	10,8	94	0,5	95	8,2	100	9,6	98	4,4	92	17,0	82
5. pont	11,1	94	0,0	90	9,4	100	-	-	9,4	100	10,4	93
Mézevterem	8,0	-	8,5	95	10,0	-	-	-	-	-	10,4	100
Nagy akna teteje	11,8	93	9,1	100	9,1	100	9,8	98	9,6	100	11,3	-
Nagy akna alja	10,9	89	9,0	98	9,2	100	-	-	10,2	94	10,0	99
Aragónitos terep	-	-	0,8	97	-	-	10,4	98	-	-	10,0	99
Magyterem	-	-	9,3	100	-	-	10,2	100	-	-	10,4	98
Szülőc.thon	-	-	-	-	-	-	9,1	98	-	-	-	-

Részleges klimavizsgálat két alkalommal történt, a felszíntől a Nagy akna aljáig: 1969.11.02.

méretpont	táv.bej.-tol	°C	%	/m³	ifó
1.	0,0	11,9	58	6,1	12,19
2.	0,0	12,5	55	6,0	
3.	1,1	12,6	53	5,8	
4.	2,0	12,2	58	7,2	
5.	3,0	11,7	72	7,4	
6.	3,5	11,2	73	7,8	
7.	4,0	11,0	76	7,6	
8.	4,5	11,1	66	6,6	
9.	5,0	10,8	76	7,5	
10.	5,5	10,9	81	8,0	
11.	6,0	10,9	94	9,1	
12.	6,5	10,9	95	9,3	
13.	7,0	10,8	99	9,7	
14.	7,5	11,4	99	9,7	
15.	8,0	11,7	92	9,6	
16.	8,5	10,9	95	9,6	
17.	9,0	11,0	94	9,7	
18.	10,0	11,1	100	9,8	
19.	11,0	10,9	98	9,6	
20.	12,0	10,6	94	9,5	
21.	13,0	10,6	95	9,5	
22.	14,0	10,7	96	9,2	
23.	15,0	11,8	98	9,4	
24.	16,0	11,6	95	9,2	
25.	17,0	11,9	93	9,7	
26.	18,0	11,0	88	9,6	
27.	19,0	10,6	89	9,3	
28.	20,0	10,8	86	9,2	
29.	21,0	10,9	92	8,8	
30.	22,0	10,8	88	8,8	
31.	23,0	10,9	89	8,6	

14,51

1970.04.05.

mérési pont	Táv. bej.-től	°C	%	g/m ³	idő
1.	0,0 m	2,4	94	5,1	9.15
2.	0,5	2,2	81	4,3	
3.	1,0	2,1	82	4,4	
4.	1,5	2,0	84	4,4	
5.	2,0	3,5	89	5,3	
6.	2,5	3,2	94	5,4	
7.	3,0	3,4	83	4,8	
8.	3,5	3,2	84	4,9	
9.	4,0	4,0	82	5,0	
10.	4,5	3,7	83	5,0	
11.	5,0	4,4	82	5,2	
12.	5,5	4,4	82	5,2	
13.	6,0	3,8	94	5,6	
14.	6,5	7,4	87	6,7	
15.	7,0	8,0	87	7,0	
16.	8,0	9,0	95	8,2	
17.	9,0	9,4	95	8,4	
18.	10,0	9,3	96	8,5	
19.	11,0	9,0	100	8,6	
20.	12,0	9,4	100	8,8	
21.	14,0	9,2	95	8,9	
22.	16,0	9,0	98	8,4	
23.	18,0	9,8	95	8,6	
24.	20,0	9,6	99	8,9	
25.	22,0	9,6	100	9,0	
26.	24,0	9,6	98	8,7	
27.	26,0	9,8	98	8,9	
28.	28,0	10,0	96	9,0	
29.	30,0	10,0	98	8,9	
30.	32,0	10,0	96	8,9	
31.	34,0	1,2	94.	8,8	11.40

Biológiai viszonyok:

1969 és 1970 telén a homokköves részben több alkalommal megfigyeltünk magányosan *Rhinolophus hipposideros*-t.

Sánta T. és Forgács J. 1969-ben csapdázáson rovargyűjtést végzett. Sánta T. anyaga valószínűleg me semmisült.

Forgács J. gyűjtésének adatai:

	1	2	3	4	5	6	7	1969.11.09. - 11.23.
aszkarákok	12	-	-	-	-	-	-	formalin + glicerin
bogarak	3	-	-	-	-	-	-	
kétszárnyusok	9	-	-	31	7	4	8	
pokszabásúak	-	-	-	-	-	1	-	
lárva	4	-	-	-	-	-	-	

Csapdák helye: 1. 3. pont 2. 5. pont 3. Nagy akna teteje
 4. Nagy akna alja 5. Aragonitost. 6. Csobogónál
 7. Nagyterem

A Kerülő-ág tölcséjében és a Csobogóban *Collembola* él.

Térképezés:

A barlang bemérése: Szablyár P. 1965 szept. 26.-án Ni-B1, 677208.sz. szintezővel. Alappont az Ezüsthegy 405 m t.sz. f.m. pontja. Innen 77 m-szerállással a Szabo József barlangig /acélszegele/.
Kőbánya felmérése: Szablyár P. 1965 okt. 24.-én 17 b típusa, 493470 sz. teodolittal, egy alappontról.

A barlang felmérése: Két felmérés történt

Szablyár Péter 1965

Kördös László 1969

Műszer mindkét esetben Freibergi függőkompassz és fokiv, /Freiberger Präzisionsmechanik 47490 sz./. Szablyár P. ideiglenes pontokkal mért. Térképen ábrázol alaprajzot, kifejtett hosszlevényt, geológiai lapot, 1:200 és 1:150 méretarányban.

Kördös L. állandó pontokkal mért, a mérést azonban meg kell ismételni, ellenőrizni.

Fényképezés:

A barlangban fekete-fehér papír és diaképeket Szablyár P., Szigetvári F. készített. Cséko Á. 1966-ban fényképezett a barlangban. Kördös L. 1968-1970-ben több színes dia pozitívot készített.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlangot 1965-ben a Geológiai Technikum barlangkutató csoportjával zárták le. A barlang természetvédelem alatt áll, emiatt a bányában a kőfejtést többször betiltották. Jelenleg /1970/ a tilalom csak a Barlang közvetlen környékére vonatkozik.

A barlang normal barlangkutató felszereléssel, minden különösebb veszély nélkül megtekinthető.

A barlang kutatótörténete:

A barlang 1963-ban nyílt meg kőbányásszás során. Kollár József kőfejtő 1965-ben a Szabo József Geológiai Technikum Barlangkutató csoportjának tagjait értesítette - akik a Koválynyergeri zombolyánál kutattak - majd Kollár Józseffel együtt behatoltak a barlangba / Szathmáry T., Havas P., Szablyár P., Szilvai P., és Pépa A. /, lejutottak a Nagy akna aljáig, majd az ekkor még rendkívül szűk, és aragonitos Szülőlyukon keresztül bejutottak a Szülőlyukba, Nagyterembe és az Aragonitos terebe. Először a Nagy akna alján jobbra induló ágat ásták, majd kibontották a Kérvölgy ágát, mely ekkor a Szülőlyuk megkerülésére készült. A barlangban a továbbiakban csak kisebb bontások történtek.

1965-ben Solymárról szállított vasajtóval zárták le a barlangot és a Természetvédelmi Tanácshoz intézett kérelmük alapján védetté nyil. ványtották, a kőfejtést betiltották.

A barlangot 1966-ban Szablyár P. képesítő szakdolgozatban feldolgozta.

A Geológiai Technikum Barlangkutató csoportja 1969-ig, a Szpeleologia Int. csoport pedig 1969-70 óta vizsgálja a barlangot. Klimatológiai és viaskémiai sorozatvizsgálatokat végeztek.

1969-ben Szenthe I. vizsgálta a barlangot.

A barlang nevét a feltáró csoport és a Geológiai Technikum névadójáról, a magyar földtan megalapítójáról, Szabó József-ről kapta.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1920. Kézirat
2. Dénes/ György/: Barlangkutató = Turista .13.k.3.sz.p.12. Bp.1967
3. Józsa László : Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1966.évi munkájáról.1967.p.17-19.p.Bp.1967 /Karszt és barlangkutatói Tájékoztató/
4. Kordos László : Barlangok bejárati szakaszának klimatikus viszonyai. Kézirat. Eger.1970
5. Kordos László : Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967.évi munkájáról. Kézirat. Bp.1967
6. Mezei Ivan: : Pilis utikalauz. Sport. Bp.1967. = in Dénes György: A Pilis és a Visegrádi hegység barlangjai. p.22-36.
7. Szablyár Péter : Az ezüst-hegyi Szabó József barlang leírása = Karszt- és Barlangkutatói Tájékoztató.1965. 5.-6.sz.p.98-100. Bp.1965
8. Szablyár Péter : Az ezüst-hegyi Szabó József barlang = Kézirat. Képesítő szakd. Bp.1966
9. Szablyár P.- Józsa L.: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1966.évi munkájáról. Karszt- és Barlangkutatói Tájékoztató.1966.p.32-33. Bp.1967
10. Szathmáry/Tamás/: Vízet találtak a Kevélyen. Két új barlang feltárása. = Turista .1.k.7.sz.p.19. Bp.1965
11. Szenthe István : Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp.1969

T.M.

5. Aranylyuk zomboly

Szinonima: Aranyhegyi barlang Leél-Össy S. 1958
Aranylyuk melletti visznyelő /a barlanghoz tartozik/
Leél-Össy S. 1958
Ezüsthegyi also-barlang /téves/ Bertalan K. 1968
Aranylyuk barlang Ar. Szenthe I. 1969

A barlang helyzete:

A zomboly az Ezüstnyeregben, a piros jelzésű gerincut és a piros négyzet jelzésű ut találkozásánál, egy elhagyott dachsteini mészkőfejtőtől 30-m-re, nyiladékban, kb. 400 m t.sz.f. magasságon nyílik.

A barlang ismertetése:

A zomboly 1,5 m átmérőjű nyilással, 8 méteres aknával kezdődik homokkőben, a zomboly szánt már dachsteini mészkő. Innen meredek, szűk sáros nyíláson át az I.sz. akna termébe jutunk, mely gömbüstökből áll, alján kőtörmelékkel. Jobbra a barlang melletti beszakadás alá vezet rövid ág. Az I.sz. akna után kis terem, majd a II.sz. akna következik. Az ut tovább kőtörmelékes, gömbüstös járatban folytatódik, míg egy kis terem alján a III.sz. aknához jutunk. Tovább a Nagyterembe érünk, mely kb. 4-6 m átmérőjű gömbüst, mennyezetére sapkaszerűen még egy gömbsüveg illeszkedik. A Nagyteremből nagy gömbüstököt tartalmazó tágas, rövid járat indul, homokos agyaggal erősen kitöltve. A Nagyteremből lefelé tágas folyosón öt méteres agyagfalhoz érünk, folytatása erősen vizes, agyagos terem, végén elszűkülve a barlang jelenlegi végpontja van. Az agyagfal felső részén kis kürtő indul, végén gömbfalkés teremmel.

Földtani viszonyok:

Földtani viszonyok: A barlang hárshegyi homokkőben nyílik /1-2,5 m/, majd ezalatt képlékeny, törmelékes, szalagos, agyagos képződmény /Szenthe I. szerint /1969/ szárazföldi tarka agyag/ rakódik a dachsteini mészkő karstosodott felszínére. A barlang a továbbiakban a felső-tiász, fehér, tömött, vastagpedos dachsteini mészkőben keletkezett.

Asványtani viszonyok: Kisebb cseppkőképződmény a végpont előtt az agyagfal aljában található. Különböző szegény képződményekben

Őslénytani viszonyok: Ősmaradvány eddig sem a bezáró kőzetből,

sem a kitöltésből nem került elől.

Üledékföldtani viszonyok: A kitöltés 2* nagy csoportra különíthető el: 1.kötőrétegre és 2. homokos agyagra. A kötőrétegek dechsteini mészkő és hárshegyi homokkő darabokból áll, a Magyar-berény nagy mennyiségben van. A homokos, agyagos kitöltés a Nagytelemből nyúló téves oldalán kezdődik, lefelé az egész barlangban nagy mennyiségben megtalálható. A homok valószínűleg utólagos beomlás eredménye /Szentés Gy.1961/.

Tektonikai viszonyok: A barlangban nagy repedés nem, vékony csak igen kevés található.

A barlang keletkezése:

Leél-Össy S. /1958/ szerint hévizes eredetű. Külön barlangnak veszi a bejárat mellett található berogyást, amelynek alján régebben pár métert be lehetett mászni. Ezt vizsgálónak tekinti.

Szentés Gy. szerint /1961/ hévizes eredetű, utólagos hidegvizes és mechanikai hatásokkal. Pusztuló barlang.

Szenthe I. szerint /1969/ tisztán hévizes eredetű, felszínről víz nem szivároghat le, a vízáró terke agyag miatt.

A barlang keletkezése nagy vonásokban tisztázott. Eredetileg típusos, gömbfülkéből álló hévizes barlang, amely a vékony hárshegyi homokkőbe behatolt. A homokkő beszakadt és ezzel nagy mennyiségű kötőrétegek és utólagosan beomlott finom homok került. A barlang belletti berogyás hasonló keletkezésű, mint a bejárat, csak a beszakadás nagyobb felületen következett be. A barlangban a törmelék ma is aktív mozgásban van. Főolvasdókor, nagyobb esőzésekkor a törmelék egyre lejjebb csúszik.

Hidrologiai viszonyok:

A barlangban csak gyenge csepegés észlelhető. A végpont előtti cseppkőnél a csepegés állandó, emiatt ez a szakasz erősen nedves, víze a végponton szivárog el. Vizelemezés e mintáján Wehovszky E. és Kordos L. végezt:

	1970.02.08.	1970.02.22.	1970.04.10.
pH	6.6	-	-
Összes keménység nk°	19.3	18.4	19.0
Állandó keménység nk°	2.2	6.6	2.2
Karbonát keménység nk°	17.1	11.8	16.8
Kalcium keménység nk°	15.7	15.1	15.4
Magnézium keménység nk°	3.6	3.3	0.5
Ca ⁺⁺ ion mg/l	116.2	108.2	122.2
Mg ⁺⁺ ion mg/l	15.3	14.5	2.4
lúgosság W°	6.1	4.2	5.3
SiO ₂ mg/l	3.5	3.8	9.4
Szabad széndioxid mg/l	3.8	4.5	13.4
kötött széndioxid mg/l	134.6	95.0	116.6
Összes széndioxid mg/l	~~XXXXX~~ 138.4	~~XXXXX~~ 97.5	~~XXXXX~~ 130.0
Jár.széndioxid mg/l	67.2	19.0	42.3
Szulfát ion mg/l	-	-	100.0
Klorid ion mg/l	-	-	3.0

Klimatológiai viszonyok:

1970-ben a Szpeleológiai barlangkutató csoport tagjai végeztek Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel és 1970 márciusában az I.sz. akna tornáiban termográfai mérést.

Részletes klimatológiai vizsgálat eredménye: 1970.02.08.

mérési pont	Táv.bej.-től	°C	S	g/m ³	idő
1.	0,0 m	- 0,4	96	4,3	8.23
2.	1,0	+ 0,2	100	4,7	
3.	1,5	0,2	98	4,6	
4.	2,0	0,6	100	4,3	
5.	2,5	1,0	97	4,8	
6.	3,0	2,0	92	4,5	
7.	3,5	2,0	100	5,3	
8.	4,0	1,4	97	4,9	
9.	4,5	1,2	98	4,9	
10.	5,0	1,0	100	4,9	
11.	5,5	1,2	100	5,0	
12.	6,0	1,0	97	4,8	
13.	7,0	4,4	99	6,2	
14.0	8,0	6,2	97	6,6	
15.	9,0	6,2	97	6,6	
16.	10,0	6,1	96	6,6	
17.	11,0	7,2	85	6,5	
18.	12,0	6,8	89	6,6	
19.	13,0	7,1	88	6,7	
20.	14,0	7,2	89	6,6	
21.	15,0	8,1	86	7,9	
22.	17,0	8,6	85	8,0	
23.	20,0	9,4	85	8,4	
24.	22,0	9,8	88	8,4	
25.	24,0	9,4	100	8,8	
26.	25,0	9,4	100	8,8	
27.	26,0	9,8	100	9,1	
28.	30,0	10,2	95	8,7	
29.	32,0	9,8	100	9,1	
30.	34,0	10,0	98	9,0	
31.	36,0	10,2	93	9,1	
32.	38,0	10,2	100	9,5	
33.	40,0	10,2	100	9,3	
34.	42,0	10,6	95	9,1	
35.	44,0	10,6	98	9,4	
36.	46,0	10,6	100	9,6	
37.	48,0	10,4	98	9,2	
38.	50,0	10,6	100	9,6	
39.	52,0	10,4	100	9,5	
40.	54,0	10,4	100	9,9	
41.	56,0	10,6	98	9,4	
42.	58,0	10,6	98	9,4	
43.	60,0	10,6	98	9,4	

12.00

	1970.01.04.		1970.02.08.		1970.02.21.		1970.04.11.		1970.05.16		1970.06.22.							
	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%	°C	%						
felsőin	- 3,0	72	2,6	-0,4	96	4,3	-2,4	96	3,7	9,5	56	5,0	12,4	98	10,6	22,0	71	14,
akna alja	-	-	-	1,2	100	5,0	0,0	100	4,6	6,0	94	6,6	9,6	100	9,0	11,4	100	10,
I.sz. akna terme	-	-	-	6,8	89	6,6	7,8	97	7,7	7,8	95	7,3	7,0	97	7,7	9,2	97	8,5
II.sz. akna termel2,3	08	9,4	-	8,6	95	8,0	8,0	95	7,6	9,2	97	0,5	10,4	95	9,0	9,8	98	8,9
III.sz. " terme	-	-	-	9,4	100	8,8	10,0	93	8,5	10,5	99	9,4	10,4	100	9,3	10,4	100	9,5
Nagyterem	11,3	96	9,7	10,2	100	9,3	10,0	100	9,2	10,8	96	9,4	10,0	100	9,2	10,0	100	9,5
Oldalág	-	-	-	-	-	-	10,2	100	9,3	11,0	97	9,5	10,2	100	10,2	100	100	9,7
Végpont	10,3	100	9,4	10,6	98	9,4	10,8	98	9,5	10,4	100	9,5	10,8	98	9,5	10,4	99	9,3
berozvás alatt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,6	97	7,6	-	-	-

Az 1970 március 15.-e és 22-28.-a közötti napi hőmérsékleti közepek értéke az I.sz. akna termében elhelyezett termograf mérése alapján:

1970.03.01.	°C
02.	9,0
03.	9,0
04.	9,0
05.	9,0
06.	9,0
07.	9,0
08.	7,5
09.	7,0
10.	7,0
11.	7,5
12.	7,5
13.	7,0
14.	7,5
15.	8,0
22.	10,0
23.	10,0
24.	10,5
25.	9,5
26.	10,0
27.	10,0
28.	10,5

1970 február 8.-án Nagy L. a bejárati aknában megfigyelte a husatviszonyokat, miszerint a meleg levegő az akna aljáról, ill. a barlangról áramlik a felszínre, onnan pedig hideg levegő folyik be. A két légtömeg találkozásánál az aknában egy-másfél méter átmérőjű örvénylés keletkezik. Ez az örvénylés a részletes klimamérés adataiban is megmutatkozik.

Biológiai vizsgálatok:

A barlangban több nagy, valószínűleg egy állattól származó csont található, Szentás Gy. szerint /1961/ szarvasmarha. Eredete ismeretlen. Részletesebb faunisztikai vizsgálat 1970 januárja óta történt a barlangban, Forgács J. vezetésével.

Denevérek: 1969.11.07. Myotis myotis /him/ Nagyterem
 1970.01.04. Rhinolophus hipposideros /him/ 1 db
 I.sz. akna terne
 Myotis myotis 5 db, Nagyterem
 Myotis myotis 1 db. Végpont

1969 augusztusában a szombolysszintről 1 db törékeny gyík /Anquis fragilis/ fiatal példánye került elő.

Az aknában állandóan nagy száma behullott állat található, így lucrincák, meztelen csigák, békák.

Egyszerű gyűjtés eredménye:

1970.07.05. 3 db Abax parallelepipedus /2 nőst. 1 him/.
 1 db futóbogáralkattu
 1 db ormányosbogár
 1 db cincér
 1 db holyva
 1 db tegzes
 1970.10.05. 1 db tegzes

Csepdzásos gyűjtés eredménye:

1969.11.02. - 16. formalin + glicerin

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ugróvillás					16			52				
ikerszelvényes					2							
futóbogár											1	
holyva		4		2				2	2		1	5
álszuféle		23	1	14	5			4				
kétszárnyu		21		2	14	4		25	5		3	18

1970.01.04. - 02.21. formalin + glicerin

ugróvillás			1									
ikerszelvényes futóbogár												1
holyva			2									
álszuféle		4	7	5	4		1					
kétszárnyu		1	27	25	14	5	1	11	15	2	22	5
pókszábasu								1				
ismeretlen			2									

fajra meghatározva: álszufélék egy faj: Stegobium paniceum

futóbogár egy faj: Carabus coriaceus

- Csapdák helye: 1. berogyás alatt 2. első terem
 3. I.sz. akna előtt 4. II.sz. akna előtt
 5. II.sz. akna után 6. III.sz. akna előtt
 7. Nagyterem 8. Mellégág
 9. Nagyterem után 10, 16. pont
 11. Agyagfal teteje 12. Végpont

Térképezés:

A barlangról három felmérés készült:

Venkovits István 1943 /?/

Szentes György 1961

Kordos László 1969

Venkovits I. térképe vesztett pontokkal készült, fénymásolt alaprajz, M= 1:100 /helytelenül 1:200/.Egy szögmérés hibás, így az alsó járatok iránya téves.

Szentes Gy, szóbeli közlése szerint felmérése elveszett.

Kordos L. állandó pontokkal, MOM függőkompasszal és fokivvel /261739. sz./ készített felmérést. Térképen ábrázolja az alaprajzot, kifejtett hosszolványt és keresztmetszeteket 1:100 méretarányban. Felmérési jegyzőkönyve:

oldal	h	o	o	sz e l v é n y e k szintkül.				l.-től
				jobb	bal	le	föl	
1.-2.	4,53	257/77	- 71	-	-	-	-	- 4,4
2.-3.	6,90	245/65	-35	-	-	-	-	- 6,3
	2,00	-	-	0,3	1,2	0,2	0,5	-
	4,00	-	-	1,0	1,3	0,6	0,1	-
	6,00	-	-	2,0	1,2	0,4	0,7	-
3.-4.	3,11	~~302~~ 260	- 56	-	-	-	-	- 10,9
	2,00	-	-	2,0	1,3	0,7	1,2	-
4.-5.	1,36	289/109	- 73	-	-	-	-	- 12,2
5.-6.	2,29	326/146	- 41	-	-	-	-	- 15,0
6.-7.	2,00	280/100	- 84	-	-	-	-	- 17,0
7.-8.	4,47	357/177	- 35	-	-	-	-	- 18,6
	2,00	-	-	1,5	0,8	0,4	1,0	-
	4,00	-	-	2,5	-	1,6	0,4	-
8.-9.	3,50	~~342/162~~	- ~~22~~ 59	-	-	-	-	- 21,3
	2,00	233/53	-	0,8	1,0	0,5	0,5	-
9.-10.	3,50	342/162	- 26	-	-	-	-	- 23,0
	2,00	-	-	1,2	2,3	1,0	1,4	-
10.-11.	4,54	14/194	- 28	-	-	-	-	- 25,2
	2,00	-	-	1,4	0,2	1,2	0,0	-
11.-12.	2,00	170/350	- 32	-	-	-	-	- 24,1
12.-13.	7,86	273/93	+ 23	-	-	-	-	- 21,0
	2,00	-	-	1,7	3,2	1,0	2,0	-
	4,00	-	-	1,4	1,7	1,2	1,0	-
	6,00	-	-	2,1	2,6	0,3	1,3	-
12.-14.	5,23	145/325	- 33	-	-	-	-	- 23,1

1969-70-ben a Szpeleologia Int. csoport tagjai felméri a barlangot, klimatológiai, vízkémiai és biológiai vizsgálatokat végeznek.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. Kézirat
2. Jakucs L.-Kessler H.: Barlangok világa. Sport. p.221. Bp.1962
3. Józsa L.-Kordos L.: Beszámoló a "Szabó József" Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1969.-évi tavaszi munkájáról. Kézirat. Bp.1969
4. Józsa L.-Kordos L.: Jelentés a "Szabó József" Geológiai Technikum barlangkutató Csoportjának 1968-ban végzett munkájáról. Kézirat. Bp.1968
5. Kordos László : Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról. = Kézirat. Bp.1967
6. Leél-Ossy Sándor: A Kévély-hegycsoport karsztmorfológiája és barlangjai= földr.Ért. 7.k.l.f.p.17-33. Bp.1956
7. Mezei Iván : Pilis utikalauz. Sport. Bp.1967= in Dénes György: A Pilis és A Visegrádi hegység barlangjai
8. Mezei I.-Páli C.: Pilis utikalauz. p.22-23. Sport. Bp.1956
9. Monostori H.-Müller B.-Szentés Gy.: Beszámoló-Tervek= Karszt és Barlangkutató Tájékoztató. 1961. márc. p.4-5. Bp.1961
10. /Révai Ernő/ : Barlanghírek = Természetbarát. 25.k. 3.-4.sz. p.15-16. Bp.1958
11. Szabljár P.-Józsa L.: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1966. évi működéséről. = Karszt- és Barlangkutató Tájékoztató. p.73. Bp.1966
12. Szenthe István : Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kévély környékén= Kézirat. Egyetemi szakd. Bp.1969
13. Venkovits István: Nagykévély környékének földtani vizsgálata= Kézirat. Egyetemi szakd. Bp.1949
14. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy más csoportja...= MIBT Tájékoztató. 1969/6. p.2. Bp.1969
15. : Magyarországi Magyarország 200 000-es földtani térképsorozatához. L-34-I. Tatabánya. Bp.1968
16. : A Pilis Turistautjai= Kartográfiai V. Bp.1956
17. : Természetudományok zsebkönyve= p.413. Bp.1953

2. Nagykevély, Kevélynyerög

7. Zöld barlang

Szinonima: Zöldlyuk barlang Zö. Szenthe I. /1969/

A barlang helyzete:

A Nagykevély É-i oldalán, a csúcsától EK-re. kb. 350 m t.sz. f. magasságon nyílik, a Budakalásztól a Kevélynyerögi Turistához vezető zöld jelszék mellett.

A barlang leírása:

A barlangnak két bejárata van. Az I.sz. bejárat kb. 4 m hosszú, 1 m széles ovális nyílás, amely a hegyoldal előlészével azonos szögben nyílik. E hasadékon leászva kis tereembe jutunk, ahonnan balra rövid, 5-6 méteres rész indul, jobbra pedig két nagyobb gömbfülkén átkuszva az alacsonyabban nyíló II.sz. bejáraton jutunk ki. Itt 1968-ban 1 m mély kutatóárok készült.

A barlang erősen kitöltött, puszta jellegű.

Földtani viszonyok:

Kőzettani viszonyok: A barlang a 136/316 csapású, 40° dőlésű, vastaggados, fehér, tömött, vastaggados felső triász dachsteini mészkőben keletkezett. A barlang közelében lévő kőbánya felső szintjén már hárshegyi honokkővet találni.

Ásványtani viszonyok: Cseppkőképződmények kis mennyiségben, elsősorban bevonat és apró sztalaktitok formájában található. Anyaguk porlik, színük fehér, piszkosszürke, a bejárat környékén a növényzettől zöld. A repedésekben kalcit, állott aragonit és limonit található.

Szenthe I. szerint /1969/ a barlangban ásványos kitöltés nincs.

Üledékföldtani viszonyok:

A II.sz. bejáratnál 1968-ban kérésre alapján rétegtani és őslénytani vizsgálatok céljára arkolás történt, a következő szelvényt:

1. felső 50 cm. Fekete humusz, rendkívül sok gyökérrel, nagy kővekkel, a bejárat felé vastagodva.
2. 50 cm vastag világosbarna agyag, kevés kővel, felső része még fekete a humusztól. Szemmel láthatóan sok mikrofauna-t tartalmaz.

3. 30 cm vastag, átmeneti barnás agyag. Az előzőnél sötétebb, száraz állapotban feketésebb. Nedvesen élénkbarna, több, kövel.
4. 20 cm vastag, sötétebb sárgás, vöröses agyag, sok kövel, erősen n. éyes, mikrofauna gyéresebb.
5. Az árok alján, ill. furásból előkerült vörösesbarna agyag, sok kalcittal, mikrofaunával.

A rétegek végig érintetlenek, a humusz folytatatosan nagy át a jelenlegi alsó rétegig. A rétegek szétválasztása önkényes.

Oslénytani viszonyok: A kutatóárok anyagából kézi válogatással egyelő gyűjtés történt. Az eddigi hozzávetőleges meghatározások szerint a következő állatok maradványai kerültek elő:

1. réteg *Apodemus sylvaticus*
Anura indet
Lacerta indet
2. réteg *Linax* sp.
Anura indet
Ophidia indet
Gastropoda indet
Lacerta indet
Chiroptera indet
Talpa europaea
Cricetus sp.
Apodemus sylvaticus
Microtus arvalis
Chletrionomys glareolus
Lepus sp.
+ faszén
3. réteg *Gastropoda* indet
Cricetus sp.
Microtus sp.
4. réteg *Gastropoda* indet
Talpa europaea
Lepus sp.
Microtus arvalis
5. réteg *Glis glis* K² 1 db

Tektonikai viszonyok: Az I.sz. bejárat a 22/10k irányú, 75° as-
lésű repedés mentén keletkezett. A jobb oldali ág első gümbfülké-
jében a következő repedések vannak: 34/214, 36/218, 84/264.

A barlang keletkezése: A barlang hévizes eredetű /gömbfülkék, ajjlenyomatok/, a bejárat pedig beszakadással keletkezett. A barlang régóta nyitott lehet, mivel a kitöltés vastagsága kb. 5 m.

Hydrologiai viszonyok:

A barlangban több helyen a csapadéktól függő intenzitású csepegőhely van. Réleg, egészen áprilisig a bejáratnál részeken nagy mennyiségű jég halmozódik fel, amely olvadásából a kutatóárokban 1969 márciusában pl. 80 cm mély víz gyűlt össze, és két hét alatt szivárgott el. 1970. április ötödikén hasonló keletkezésű tócsából vett mintát Wehovszky Erzsébet elemezte:

Összes keménység nk°	12,8
Állandó keménység nk°	2,2
Karbonát keménység nk°	10,6
Kalcium keménység nk°	12,8
lúgosság W°	3,5
Ca ⁺⁺ ion mg/l	92,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l	-
szabad széndioxid mg/l	9,3
kötött széndioxid mg/l	77,6
Összes széndioxid	86,9
járvulékos széndioxid mg/l	10,5
SiO ₂ mg/l	9,4
SO ₄ mg/l	68,0

Klimatológiai viszonyok:

A Speleologia kut. csoport tagjai /Forgács J. és Nagy L./ a következő méréseket végezték:

	1970.04.05.			1970.05.10.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
Felszín	5,0	74	4,9	13,6	94	10,9
I.sz. bejárat	6,4	69	5,0	10,5	95	9,1
sőli terep	4,0	88	5,4	10,4	98	9,2
gömbüst	3,2	94	5,0	9,2	99	8,6
árok	5,0	77	5,0	7,2	97	7,4

Biológiai viszonyok:

Forgács J. 1970 március 29.-én egyelő gyöjtéssel 9 db pókszabásút, valamint 11 db Scoliopterix libatrix lepkefajt gyűjtött. Ebből 7 db hím, 4 db nőstény /Antalfalvi B. meghatározása/

Részletesi vizsálatok: Az árok l.sz. rétegéből több vastag /halstatti szerű/ és vékony falu fiatalabb cseréptöredék került elő

Térképezés:

A barlangról egy felmérés készült:

Kordos László 1967

A felmérés Freibergi függőkompasszal és fokivvel /Freiberger präcisionsmechanik 47490 sz./, vesztett pontokkal történt. A térkép 1:100 méretarányu, alsprajm, kifejtett és vetületi hosszfelvány, keresztmetszetek. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	s z e l v á n y				szintkül. l-től
				jobb	bal	le	főli	
1.-2.	4,0	187/7	- 41	-	-	-	-	
	0,0	-	-	0,9	1,0	-	-	
	2,0	-	-	1,6	0,6	1,7	2,3	
	3,0	-	-	1,3	0,6	1,2	0,0	
	4,0	-	-	0,9	1,2	0,0	3,0	
2.-3.	3,0	202/22	+ 52	-	-	-	-	
	1,0	-	-	0,7	1,3	0,7	3,2	
	2,0	-	-	0,0	0,5	0,7	2,7	
	3,0	-	-	0,0	0,4	1,2	0,6	
2.-4.	3,0	346/166	- 13	-	-	-	-	
4.-5.	3,0	302/122	- 22	-	-	-	-	
	1,0	-	-	2,5	2,0	0,2	0,0	
	3,0	-	-	-	-	0,4	0,4	
5.-6.	8,8	339/159	- 7	-	-	-	-	
	2,0	-	-	0,8	2,5	0,2	0,0	
	4,0	-	-	2,0	2,0	0,2	0,0	
	6,0	-	-	2,0	1,8	0,6	2,8	
	0,8	-	-	2,5	1,3	0,4	0,3	
	összesen: 21,8 m							mélysége:

a barlang hossza: 27 m   mélysége: 9 m

Tényképezés:

A bejáratról bolygatatlan állapotban fekete-fehér papirképet, az árkolás során számos diapositivet készített Kordos L. Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárása biztonságos, barlangkutató ruha és világítóeszköz ajánlatos.

A barlang kutatástörténete:

Schönviszky L. a harmincas években megjelölte a barlanghoz vezető utat. Leél-Össy S. /1958/ említi. 1967-ben a Szabó József Geológiai Technikum bkut. csoportja falkeresi és feltérképezi a barlangot. Még ezévbén kizifurást végeznek a II.sz. bejárathál lévő

gömbfülke kitöltésében. A furó 1,30 m mélységben voröses agyagban állt meg. A minta öholócén ősmaradványt tartalmazott, ennek hatására kezdődött a kútarók készítése 1968-ban. 1969-ben Szenthe I. vizsgálta a barlangot. 1969-70-ben a Speleológia kut. csoport tagjai klimatológiai, vizkémiai és biológiai megfigyeléseket végeztek.

A barlang nevét az I.sz. bejáratot ellepő zöld moháktól kapta.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Farkas: Magyarország barlangkatasztere 1970. Kézirat
2. Józsa L.-Kordos L.: Beszámoló a "Szabó József" Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1968. évi tavaszi munkájáról. Kézirat. Bp. 1968
3. Józsa L.-Kordos L.: Jelentés a "Szabó József" Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1968-ban végzett munkájáról. = Kézirat. Bp. 1968
4. Kordos László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról. = Kézirat. Bp. 1967
5. Leél-Össy Sándor: A Kevély-hegycsoport karsztomorfológiája és barlangjai. Pöldr. Ert. 7. k. l. f. 17-33. p. Bp. 1958.
6. Mezei Iván : Pilis utikalauz. Sport. Bp. 1956
7. Mezei Iván: : Pilis utikalauz. Sport. Bp. 1967. = in Dénes György: A Pilis és a Visegrádi hegység barlangjai. 22-36. p. Bp. 1967
8. Thurotzy Lajos : Az országos Hék-túra utvonala mentén. Sport. Bp. 1964
9. Szenthe István : Karsztjelensége és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély Környékén. Kézirat. Egyetemi szakd. Bp. 1969

8. Ürdöglépcső sziklaüregek

Szinonima: Ürdöglépcső barlang Kordos L. /1958/
Nagy-Kévély ÉK-i oldalában lévő barlang Mkb.
Szenzhe I. /1969/

A barlang helyzete:

A Nagy-Kévély csúcsától ÉK-re nyílik, a piros négyzet jelzésű turistautó "Ürdöglépcső" nevű sziklás oldalában. A bejárat előtt nagy kőtombok találhatóak.

A barlang leírása:

A barlang szűk bejárata után kis terep következik /2 m/, melybe fel lehet egyenesedni. A barlang repedésben elszűkülve végződik.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett. A szőlőkőzet repedezett, a bejárat előtt dachsteini mészkő törmelék található.

Az odu végén kis mésztufapad található. Szenzhe I. /1969/ szerint ásványos kitöltés nincs.

Az üledék csak pár centiméteres, alatta valószínűleg már szőlőkőzet van. Hévízes eredetű barlangrendszer.

Hidrologiai viszonyok:

A sziklaüregek belsejében 2-3 helyen közepes hozama csepegés van, a barlang száraz. Olvadéskor a csepegés intenzitása lényegesen nagyobb.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Forgács J. és Nagy L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felsőin			barlang		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.04.11.	0,9	71	2,3	5,2	86	5,7
1970.05.10.	15,0	95	10,6	10,2	98	9,1

Biológiai viszonyok:

A kitöltésben /humusz/ recens csontok találhatóak.

Térképezés:

A barlangról egy felmérés készült:

Kordos László 1969

A felmérés állandó pontokkal, NM. Fűgőkompasszal és fok-
ívvel /261739 sz./ vértént. Térképen ábrázolva alaprajz és hosszmet-
szet, M= 1:100. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	aszimut o	dőlés o	sz e l v é s y szintkül.			
				jobb	bal	le	föl
1.-2.	3,27	352/172	- 5	0,4	1,1	-	-
	2,0	-	-	0,7	0,8	0,9	1,8

a barlang hossza: 4 m   mélysége: 3,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához felszerelés nem szükséges. A bejárat
előtt lévő kőtörmelék mozog, csúszásveszélyes.

A barlang kutatástörténete:

A sziklaüreget 1968-ban Kordos L. kereste meg Schönviszky
L. szóbeli tájékoztatása alapján. Még az évben a Geológiai Techni-
kum bku. csoportja kitértje a bejáratot, a kitértést kiassa. 1969-ben
Kordos L. felméri a barlangot, Szenthe L. /1969/ megfigyelésejét vege-
ly 70-ben a Szpeleológia bku. csoport tagjai klímaméréseket végez-
tek.

A barlang irodalma:

1. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstör-
ténete a Nagy-Kevély környékén- Kézirat, Egye-
temi szaka. Bp. 1969

9. Kápolna barlang

A barlang helyzete:

A Nagy-Kevély É-i oldalán, a csucstól ÉK-re nyílik, a piros négyzet jelzésű turistauttól a csuca felé 50 méterre, az Ürdög-lépcsőtől kb. 200 méterre. A Nagy-Kevély csucásától ÉK-re 230 m-re, az erdőhatár felett kb. 50 méterrel.

A barlang leírása:

A barlang egyetlen, kb. 6 m hosszú, 2,5-4 m széles, 2-1,5 m magas teremből áll, mely baloldalán mintegy 3 m hosszú, lefelé lejtő kuszójárat indul, vége ondulakos.

Földtani viszonyok:

A barlang felső triász, fehér, tömött, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett, amely egységes gyűrődést alkotva borul a barlang fölé.

A falakon kis mennyiségben pusztuló csapadékvíz található. Szenthe I. /1969/ szerint ásványos kifűtés nincs.

A barlangot nagyvastagságú, /legalább 3 m /kötőrétekes agyagos talaj tölti ki. Ősmaradvány eddig nem került elő.

A mennyezetén több vékony és néhány szélesebb repedés fut, főleg a barlang középvonalában. Ezek a következő csapások: hosszantiak: 275/95, 280/100, 286/106, 294/104, harintirányuak: 136/316, 202/22, 195/15, 233/53.

Valószínűleg hévizes eredetű barlang, mely a felszínközeli bennsákaát. Szenthe I. /1969/ hasonló magyarázatot ad.

Hydroológiai viszonyok:

Hóolvadáskor, esőzéskor a belső rész néhány pontján intenzív csepegés észlelhető.

Klimatológiai viszonyok:

A Speleológia bhut. csoport tagjai /Nagy L. és Forgács J./ mérésüket végezték Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang közepe			barlang vége		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.04.11.	9,0	57	4,9	6,0	86	6,0	5,0	84	5,5
1970.05.10.	11,0	98	9,6	7,0	97	7,3	7,4	95	7,3

Biológiai viszonyok:

1966-ban meggyűszűzött denevér került elő /Bertalan K.1970/.

A barlangban szóróanyagosan csontok, 1968 tavaszán pedig 1 db bagolykőpet került elő. Valószínűleg erdei fülesbagoly /Asio otus/-től származik. A bagoly valószínűleg azonos a Revélynnyergői szonbolyban lakóval, a e barlang csak ideiglenes pihenőhelye. A bagolyt 197° nyarán látták kirepülni a barlangból. A kőpetből a következő fajok csontjai kerültek elő:

- Talpa europaea
- Anura indet
- Chletryonomys glareolus
- Sorex minutus
- Glis glis
- Mus spicilegus 1 db
- Apodemus agrarius 3 db

1966-ban Glis glis koponya került elő árokásás közben.

Sánts W. és Forgács J. 1969-ben rovargyűjtést végezett, az anyag meghatározásra még nem került.

regészeti viszonyok:

Néhány ujkori cserépedénytöredék került elő.

Térképezés:

A barlangról egy felmérés készült:

Kordos László 1967

A mérés vezetett pontokkal, freibergeri függőkompasszal és fokivvel /Freiberger Präzisionsmechanik 47490 sz./ készült. A térkép 1:100 méretarányban alaprajz t és hosszmetzszeteket tartalmaz. Felmérési jezyokön v:

poligon oldal	hossz	szinut o	hőlés o	s z e l v ó n y				sziatkál. l.-től
				jobb	bal	le	föl	
1.-2.	0,6	231/101 + 1	1	-	-	-	-	
	2,0	-	-	0,5	2,3	1,2	1,0	
	4,0	-	-	2,1	3,1	1,4	1,0	
	0,0	-	-	1,7	1,0	1,0	0,0	
	7,0	-	-	1,4	1,2	1,1	0,0	
	0,0	-	-	0,7	0,4	0,0	0,0	
1.-5.	4,5	241/61 - 16	16	-	-	-	-	
3.-4.	3,5	145/925 - 49	49	0,7	0,0	1,0	0,0	
	2,0	-	-	0,5	1,0	0,7	0,2	
	2,5	-	-	0,0	0,7	0,0	0,0	
Összesen:	16,6 m							mélysége:

a barlang hossza: 13 m mélysége: 6 m

Fényképezés:

A barlangról Kordos L. készített színes diát.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A bejárattól jobbra a mennyezet néhány sziklatömbje omlásveszélyes. A barlang felszerelés nélkül bejárható.

A barlang kutatástörténete:

Schönviszky L. az 1930-as években megjelölte a barlanghoz vezető utat. Venkovits I./1949/ és Leél-Ossy S. /1958/ nem említik. 1963-ban az ÉNE kutatói próbálták bevonni, eredménytelenül/Sárváry 1963/. 1968-ban a Geológiai Technikum csoportja a kutatójáratot tovább mélyítette, 1967-ben földtani megfigyeléseket végeztek és felmérte, majd 1968-ban karszfurást próbált mélyíteni a barlangban. 1969-70-ben a Szpel ológia kut. csoport tagjai végeztek megfigyeléseket. Sánta T. és Fergács J. biológiai gyűjtést, Nagy L. és Fergács J. klímamérést végeztek.

A barlang irodalma:

1. Józsa L.-Kordos L.: Jelentés a "Szabó József" Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1968-ban végzett munkájáról. = Kézirat. Bp. 1968
2. Kordos László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról - Kézirat Bp. 1967
3. Sárváry István: Jelentés az Építőipari- és Közlekedési Műszaki Egyetem Ásvány- és Földtani Tanszékének Barlangkutató Csoportja 1963-ban végzett munkájáról = Karszt- és Barlangkutatói Tájs. 1964. I. 10-13. p. Bp. 1964
4. Szabljár Péter+ Józsa László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1965. évi működéséről. = Karszt- és Barlangkutatói Tájs. 1966. p. 32. Bp. 1965.
5. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződnényeik fejlődéstörténete a Nagy-Kévély környékén. Kézirat. Egyetemi szaki. Bp. 1969

10. Gyopáros barlang

Szinonima: Szódás barlang Schönviszky L. /1930 körül/

Havas Gyopár /Edeleweiss/ sziklaúreg Venkovits I./1945/
Bertalan K. /1970/

Nagy-Kevélyi kőfülké Zeél-Össy S. /1958/, Szenthe I./1969/
Bertalan K./1970/

A barlang helyzete:

Pilisborosjenőt a Kevélynyergi turistaházzal összekötő sárga turistaut /Szódás út/ mentén lévő szembetűnő sziklacsoport felső részén nyílik, kb. 400 m t.sz.f. magasságon.

A barlang leírása:

Az üreg egyetlen teremből áll, hossza 6 m, szélessége 4-6 m, magassága 1,5-2,5 m. Bal oldalán kis gömbüstös betorkolás.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász dolomitban keletkezett. A dolomit repedéseiben kalcitkristályok találhatóak. A kitöltés nagyrészt dolomitmurvából áll, ősmaradvány eddig nem került elő. A bejárat a 191/11 csapású repedés mentén alakult ki.

A barlang Zeél-Össy S. /1958/ szerint elsősorban dolomit-perlődásos keletkezésű, de hévizes tevékenység is létrehozhatta. Dénes Gy. /1987/ szerint /valószínűleg Zeél-Össy után/ szintén dolomit-perlődással magyarázza. Szenthe I. /1969/ hévizes eredetűnek tartja. Valószínűbb a perlődásos eredet.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang hátsó részében állandó csepegés van, olvadáskor a terem számos pontján, így télen sok jégesap keletkezik. Vizelemzést Wehovszky E. végzett 1970 április 5.-én:

	csepegés	jég
összes keménység nk ^o	12,8	8,4
állandó keménység nk ^o	3,4	4,7
változó keménység nk ^o	7,4	3,7
kalcium keménység nk ^o	6,2	5,6
magnézium kem. nk ^o	6,7	2,8
lúgosság W ^o	2,6	1,3
Ca ⁺⁺ ion mg/l	40,8	40,0
Mg ⁺⁺ ion mg/l	29,1	12,1
SO ₄ mg/l	95,0	85,0

Klimatológiai viszonyok:

A barlangban a következő mérések történtek Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang közepe			barlang vége		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1967.10.08.	14,0			12,0					
1970.01.13.	-5,0	88	2,2	-5,2	80	2,4	-5,8	85	2,5
1970.03.01.	-3,0	89	2,2	-1,3	88	3,6	-0,4	81	3,6
1970.04.03.	2,0	80	4,3	2,3	75	4,1	2,4	78	4,2
1970.04.11.	9,0	57	4,9	6,0	86	6,0	5,0	84	5,5
1970.05.10.	13,3	88	11,7	13,0	98	11,1	12,0	98	10,3

A méréseket a Szpeleológia bkut. csoport tagjai /Förgács J., Nagy L., Kordos L., Wehovszky E./végezték.

Térképezés:

A barlangról két felmérés történt:

Venkovits István 1943

Kordos László 1967

Venkovits I. térképén alaprajzot és metszeteket ábrázol.

Kordos L. veszített pontokkal, függőkompasszal és fokivvel /Freiberger Präzisionsmechanik 47490 sz./ végezte a mérést. Ábrázolta az alaprajzot, kereszt- és hosszmetseteket, 1:100 méretarányban. Felmérési jegyzőkönyve:

poligon oldal	hossz	azimut	dőlés				szintkül. 1.-től
			s	a	e	l	
1.-2.	5,6	118/298	+	4,5	-	-	- 0,3 m
	1,6	-	-	2,4	1,3	0,5	1,3
	2,6	-	-	2,5	1,3	0,6	1,7
	2,0	-	-	2,4	1,1	0,6	1,3

a barlang hossza: 9 m magassága: 5,2 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Schönviszky L. az 1930-as években Szódás barlangnak nevezte el, mivel az alatta lévő uton vitték fel Pilisborosjenőről a szódavizet a kevélynyergyi turistaházhoz. Később Venkovits I. /1941-43/ és Leél-Össy S. /1958/ vizsgálta. A Geológiai Technikum bkut. csoportjának tagjai 1965-ben felkeresik, 1967-ben felméri a barlangot. A Szpeleológia bkut. csoport 1969-óta végzett méréseket.

A barlangot könnyű megközelítése és távolról látható bejárata miatt sok turista és kiránduló felkeresi.

A barlangi irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. kézirát
2. Kordos László : Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról. = Kézirat. Bp. 1967
3. Leél-Össy Sándor: A Kévély hegycsoport karstmorfológiája és barlangjai = Földr. Ért. 7. k. l. f. 17-33. p. Bp. 1958
4. Heszai Iván : Pilis utikalauz. Sport. Bp. 1967 = in Dénes György: A Pilis és a Visegrádi hegység barlangjai = 22-36. p.
5. Szablyár P. - Józsa L.: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1965. évi működéséről. Karst- és Barlangkut. Tájé. 1966. 32. p. Bp. 1966
6. Szenthe István: Karstjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kévély környékén = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp. 1969
7. Venkovits István: Nagykevély környékének földtani vizsgálata = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp. 1949.

11. Kevélynyergyi zomboly

<u>Szinonima:</u>	Nagykevélyi zomboly	Kadic 1942, Bertalan 1970.
	Természetbarát barlang	Venkovits 1949.
	Természétbarát zomboly	Venkovits 1941, Schönviszky 1937 Mezei-Páli 1955, Dénes György 1964, 1967.
	Kevélynyergyi Természetbarát zomboly	Józsa L. 1965; Dénes Gy. 1965, 1966, Haas I. 1966; Kordos L. 1968
	Kevélynyergyi /Természetjáró/ Természetbarát zomboly	Józsa L. 1965.
	Kevélynyergyi zomboly	Leél-Össy 1958; Thúrótzy L. 1964; Szatmáry T. 1965; Bertalan 1966.
	Kevélynyergyi Természetbarát aknabarlang /Ke/	Szenthe I. 1969.

A barlang helyzete:

A kevélynyergyi Stromfeld Aurél turistaháztól K-re 500 méterre, ligetes erdőben nyílik. A barlang bejáratánál elhelyezett segédpont /SP/ a 406.000 méter t.sz.f. magasságú ponttól DNy-ra, 135° irányban, 132 m távolságra van /Haas I. 1966/.

A bejárat /SP/ koordinátái: Greenwich-től K-re: $x = 47^{\circ} 38' 50''$
E-in: $y = 18^{\circ} 58' 30''$

Gellérthegy nevű pontra: $x = 515,65$
 $y = 494,98$

Abszolút magassága aneroiddal = 396,00 m
szintezéssel = 395,94 m

A barlang Budakalász településhez tartozik /Bertalan K./.

A barlang ismertetése:

A barlang a Kevélynyereg gerincén nyílik két kisebb beszakadásból, 4-5 m átmérővel. A bejárat zombolyrész 12 m mély, lefelé harangszerűen szélesedik. A zombolyszinten rövid oldalág, a Magazin található /5 m/, valamint innen indul a kiácsolt szakasz, melynek egyik fala gömbtetős szálkő. Az ácsolt szakasz alján jobbra a Régi ág, balra az Uj ág indul. A Régi ág erősen agyagos, nagy gömbfülkés termeket tartalmaz /Nagyterem/, valamint kevés cseppkővet /Nagy cseppkő/. Végén agyagba ázott 2,5 m mély akna található /Venkovits végpontja/. A Régi ágban kisebb, pár méteres oldalágak nyílnak, így a H-járó é a Dohányzó.

Az Uj ág 1964-ben került feltárássra. Az első szakaszon /kb. 10 m/ szűk, agyagos járat található, végén 1,5 m magas kürtőcskével gömbüstbe, majd a Jubileumi terembe jutunk. Az agyagos kitöltés mellett kis mésztufa gá-

1968-ban a cseppkövesedettséget Kordos L. vizsgálta.

Hely	Cseppkövesedettségek						Szín	Felület	Állapot
	%	bekérg. %	stalaktit %	zászló %	lefoly. %	egyéb %			
Magazin	1	+	+				fehér barna	érdes	inaktív
Nagyterem	0,5				+		barna	érdes	inaktív
H-járó	30	40	30	30			barna	érdes	idősz.aktív
Jubileumi	20	70	20		9	1	barnás- sárga	sima	idősz.aktív
Zászlós t.	40	60	4	35		1	barnás- sárga	sima érdes	idősz.aktív

A barlang cseppkövesedettsége = 15 %.

Üledéktani viszonyok: Haas kézifúrásai alapján tudjuk, hogy a barlang agyag-
kitöltése kb. 6 m vastag. Fúrások helye az elért talpmélységgel:

1. Nagyterem, 6,9 m
2. H-járó körül törmelékben, 4,4 m
3. Venkovits végpont, 2,8 m, a 1,8 m akna
4. Nagycseppkő, 3,3 m
5. Pelés ág, 2,9 m /ferde/

A kitöltés alsó harmada vörösayag, az 1. sz. fúrásban és a H-járóban
végig /nem típusos vörösayag/. A felső rész sárga agyag, a 2. sz. fú-
rásban végig az.

Haas János 1969-ban átadta fúrási mintáit Szenthe Istvánnak, aki abból
a következő foraminiferákat határozta meg /1969/:

- Cyclammina placenta* /Reuss/
- Robulus arcuatostratus* /Hantken/
- Gyroidina girardana* /Reuss/
- Anomalina affinis* /Hantken/
- Planulina costata* /Hantken/
- Uvigerina pygmaea* /D'Orb/
- Cibicides dutemplei* /D'Orb/
- Textularia* sp.

A meghatározást Majzon L. munkái alapján végezte. A maradványok a középső
eocéntól a felső oligocénig éltek, de ez nem jelenti azt, hogy a bezáró a-
gyag ilyen korú.

A H-járó agyagát Kordos L. /1969/ vizsgálta előzetes iszapolás után, sósavas kezelés nélkül, szitasorozattal:

Szám	Átmérő mm	Súly %
1.	2,0	6,45
2.	0,8	1,98
3.	0,5	1,01
4.	0,4	0,27
5.	0,25	1,47
6.	0,16	0,94
7.	0,125	0,35
8.	0,1	0,20
9.	0,09	0,06
10.	0,08	0,04
11.	0,071	0,02
12.	0,063	0,02
		6,36 %
agyag frakció =		93,64 %
összesen		=100,00 %

Öslénytani viszonyok:

A bezáró dachsteini mészkőben a barlang közvetlen közelében eddig ősmaradvány nem került elő. Kordos L. egyelő gyűjtést végzett az agyagból:

Tó mellől	Gastropoda indet
	Anura indet, ileum
Pelés ág	Glis glis alsó inc.
Magazin	Anura indet

Szenthe I. fúrásmintákból foraminiferákat határozott meg, lásd az üledék-földtani résznél. A kitöltés korára eddig semmilyen megbízható adatunk nincs.

Tektonikai viszonyok:

Kordos L. /1969/ mérései szerint a Régi ágban függőleges, v. közel függőleges repedések a következő irányokban voltak: 26/200, 15/195, 45/225. Az Új ágban két, egymástól hat méterre lévő 15/195 csapású hasadék van. A Régi ágban, a H-járón áthaladó 20/200 csapású hasadék követhető a bejáratnál is.

A barlang keletkezése:

A barlang egyértelműen /Venkovits 1949; Láng S. 1953; Leél-Össy S. 1958; Haas J. 1966; Szenthe I. 1969/ hévizes hatásra keletkezett. A hidegvizes képződmények a későbbi leszivárgó vízből váltak ki. A bejárati akna Leél-Össy /1958/ szerint hévizes eredetű, Haas J. /1966/ szerint beszakadásos.

Hidrológiai viszonyok:

Megfigyelhető, hogy a barlangban a csepegés hozama rendkívül érzékeny a csapadékviszonyokra. Így több napos esőzés vagy hóolvadás esetén a zsomboly falán csorog le a víz az ácsolt szakaszon át a barlang belsejébe. A H-járó, mint az a felmérés során kiderült /1968/, a zsombolyszint alatt van, és a rajta átmenő hasadék a zsombolyon is keresztülmegy, így rendkívül érzékeny a csapadéokra, nagymennyiségű vizet tud levezetni. Hónapos méretű csapadékos időszakban az inaktív cseppkövek is aktívvá válnak, felületükön ismét víz jelenik meg, csillognak. Az Új ágban a csepegés hozama nagyobb, és érzékenyebb, mint a Régi ágban.

Havas P. és Szablyár P. 1967-ben műszeres beszivárgásmérést végeztek, de a kísérlet eredménytelen volt, félbeszakadt.

Haas J. 1966-ban vizelemzést végzett:

	cseppkőről	tóból	Jubileumi teremből
hőmérséklet	8° C	8° C	8,2° C
átlátszóság	átlátszó	zavaros	átlátszó
szag	s z a g t a l a n		
Iz	izetlen	földizű	izetlen
pH	7,3	7,5	7,2
lugosság w°	3,9	3,65	3,72
összes kem. nk°	17,55	17,83	18,11
változó kem. nk°	10,52	10,27	10,41
állandó kem. nk°	6,63	7,56	7,70
szabad CO ₂ mg/l	14,4	13,2	13,5
kötött CO ₂ mg/l	86,4	80,1	82,0
SO ₄ mg/l	100,0	88,0	130,0
Ellenállás Ohm	2000	1973	-

1969 áprilisában Kordos L. vizsgálata szerint a csepegő víz pH-ja mindenhol 6,0 volt /Magazin, Nagyterem, Nagy cseppkő, Jubileumi terem/.

1970-ban Wehovszky Erzsébet és Kordos László végeztek vizelemzéseket.

	Nagyterem, tócsából					H-járó, tócsa		Jubileumi t., tócsa			Nagyterem csepegés	Magazin csepegés
	1970.02.13	1970.03.01	1970.03.22	1970.03.29	1970.04.05	1970.04.05	1970.05.17	1970.02.13	1970.04.05	1970.06.07	1970.04.05	1970.04.05
pH	7,0	7,0										
Össz.kem.nk ^o	16,8	12,3	19,0	17,3	18,4	26,8	10,0	16,0	26,8	33,6	8,4	15,1
Karb.kem.nk ^o	11,3	8,4	12,3	13,1	17,3	10,5	9,1	12,2	14,5	14,8	-	13,6
Áll.kem.nk ^o	5,4	3,9	6,6	4,1	1,2	16,3	0,9	3,7	12,3	28,7	-	1,5
Kalc.kem.nk ^o	-	11,2	18,4	15,6	18,2	25,2	7,0	-	25,7	31,3	8,9	15,1
Mg.kem.nk ^o	-	1,1	3,5	1,6	0,3	1,6	3,8	-	1,1	2,2	-	-
Ca ⁺⁺ mg/l	-	80,11	132,2	112,2	130,2	180,3	50,0	-	184,3	224,4	64,1	108,2
Mg ⁺⁺ mg/l	-	4,8	14,1	7,0	1,0	7,3	13,3	-	4,8	9,7	-	-
Lugosság W ^o	4,0	3,0	4,4	3,9	6,2	3,7	3,5	4,3	5,2	5,3	-	4,8
Szab.CO ₂ mg/l	-	-	12,1	12,5	9,3	10,6	9,7	-	14,7	14,0	-	1,0
Köt.CO ₂ mg/l	-	-	97,2	87,3	205,0	81,4	77,6	-	113,9	116,6	-	106,9
Jár. CO ₂ mg/l	-	-	22,2	27,0	-	12,2	9,8	-	38,0	42,3	-	32,2
Össz. CO ₂ mg/l	-	-	109,3	99,9	214,3	92,0	87,4	-	123,7	130,6	-	108,1
SiO ₂ mg/l	9,5	8,2	7,8	8,2	12,1	15,3	12,1	-	12,1	-	-	12,1
SiO ₄ mg/l	-	-	-	-	80,0	100,0	75,0	-	120,0	120,0	70,0	75,0

Klimatológiai viszonyok:

A barlang hőmérséklet és páratartalom viszonyait először Haas J. /1966/ vizsgálta, majd a Szpeleológia Barlangkutató Csoport tagjai 1970-ben. A mérések egyrészt állandó helyeken havonként, másrészt a bejárati szakasz klímaviszonyainak felderítésére télen és tavasszal történtek. Műszer mindkét méréstípusnál Assmann-féle aspirációs pszichrométer volt.

A mérési eredményeket az alábbi táblázat mutatja:

	1966 01.04. Haas J.	1970 01.08. Kordos	1970 03.01. Nehovszky	1970 04.05. Kordos	1970 05.17. Kordos	1970 06.21. Forgács
	°C	°C	°C	°C	°C	°C
felszín	1,8	-8,1	-0,6	6,2	13,6	8,2
zsomboly	4,8	0,0	0,4	4,0	6,6	8,1
elágazás	-	8,0	7,0	7,6	7,8	8,4
H-járó terme	-	8,0	7,4	8,2	7,8	-
Nagyterem	-	8,0	7,4	8,2	8,4	-
Nagyseppkő	-	8,4	8,4	8,8	8,2	-
Végpont	9,0	8,8	9,2	10,2	8,8	9,0
Uj ág, létra	-	9,2	8,4	9,2	8,8	-
Jubileumi t.	-	9,2	-	8,8	8,2	-
Zászlós t.	-	8,8	9,8	9,0	8,6	-
Vizhőfok	8,0-8,2	-	.	7,6 /Jubi- leum/	7,2 /H-járó/ 8,2 /Nagyt./ 8,4 /Jub.t./	-
Bg-i átlag	8,8-9,0					
Évi átlag	7,4-11,0					

A részletes klímavizsgálatok adatai:

1970.01.18., mérte Kordos L. és Wehovszky E.

Sorszám	Táv. bej-től	°C	%	g/m ³	Megjegyzés
	5 m-re	-8,1	90	2,5	
	1 m-re	-5,2	96	3,0	
1.	0,5	-5,1	98	3,1	
2.	1,0	-7,2	94	2,5	
3.	1,5	-7,2	83	2,2	
4.	2,0	-6,0	61	1,8	
5.	2,5	-4,0	79	2,7	
6.	3,0	-4,0	92	3,1	
7.	3,5	-4,0	97	3,3	
8.	4,0	-3,2	97	3,5	
9.	4,5	-3,2	97	3,5	
10.	5,0	-2,8	98	3,6	
11.	5,5	-2,2	98	3,8	
12.	6,0	0,0	81	3,7	
13.	6,5	0,0	92	4,2	
14.	7,0	0,1	98	4,5	
15.	7,5	-0,1	98	4,5	
16.	8,0	0,0	98	4,5	zsombolyszint
17.	10,0	0,0	98	4,5	
18.	12,0	0,2	94	4,4	
19.	15,0	1,4	77	3,9	
20.	18,0	1,4	77	3,9	
21.	20,0	5,0	-	-	
22.	22,0	8,0	97	7,8	elágazás
23.	25,0	8,0	90	7,2	
24.	28,0	8,2	95	7,7	Nagyterem
25.	32,0	8,4	97	8,1	Nagyceppkő
26.	34,0	8,6	100	8,4	
27.	36,0	8,6	100	8,4	
28.	38,0	8,6	100	8,4	
29.	40,0	8,8	100	8,5	Végpont
30.	24,0	9,2	100	8,7	Uj ág, létra
31.	34,0	9,2	100	8,7	Jubileumi terem
32.	42,0	8,8	100	8,5	Zászlós terem

Bioklimatológiai viszonyok:

Kordos L. és Wehovszky E. 1970.05.17-én Hill-féle száraz-nedves katatermo-
méterrel és Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel végzett mérést:

mérési hely	°C	%	száraz kata	nedves kata
felszín	13,6	98	10,0	22,0
zsombolyszint	6,6	97	10,0	20,2
elágazás	7,8	97	8,7	17,3
Nagyterem	8,4	100	9,7	17,3
Végpont	8,8	100	8,6	16,2

Biológiai vizsgálatok:

Munkatúrák alkalmával a következő megfigyelést tette a Szpeleológia bkut.
csoport:

- 1968.12.15. Myotis myotis /nőstény/, Dohányzó
- 1969.01.18. Myotis myotis /him/, Nagyterem
- 1969.10.05. Myotis myotis /him/. Elágazás
- 1969.11.06. Myotis myotis /nőstény/, Jubileumi t.
- 1970.01.18. Myotis myotis /him/, Jubileumi t.
- 1970.02.18. Rhinolophus hipposideros, Nagyterem
- 1970.02.13. Myotis daubentonii, H-járó terem

Sánta Tamás 1968-69-ben csapdázásos és egyelő gyűjtést végzett, anyaga va-
lószerűleg megsemmisült.

Forgács Jenő 1969-70-ben egyelő és csapdázásos gyűjtést végzett, az aláb-
bi eredménnyel:

Egyelő gyűjtés: 1970-ben három alkalommal

Bufo bufo T/több példány/

Rana temporaria /1 db/

Limax maximus /1 db/

Bielzia coerulescens /1 db/

Diptera fajok

1970.02.13. Hymenoptera fajok

Capdázás:	Hely:	1. Magazin	6. Cseppköves kürtő alatt
		2. Elágazás	7. Végpont
		3. H-járó terme	8. Jubileumi terem
		4. Nagyterem	9. Zászlós terem
		5. Nagycseppkő	10. Pelés ág

1969.11.07.-23. etilén-glikolos csapda:

Állatcsoport	Csapda									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ikerszelvényes				1						
Futóbogár		1								
Holyva		23	3				13		7	
Álszuféle									1	
Kétszárnyú		28	12	9	1	9	9	3	16	3
Pókszabású									1	
Lárva						2	8			
Meghatározatlan							több			
1970.02.13.-04.15. formalin + glicerin										
Ikerszelvényes	3									
Ugróvillás	1					3	1			
Holyva	4		1			9	6			
Kétszárnyú	5		8	5	11	10	15	4	11	4
Pókszabású	3					1				
Lárva					7		2			
Meghatározatlan							150		50	5

Ebből fajra: *Stegobium paniceum* 1 db /álszuféle/
Carabus coriaceus 1 db /futóbogár/

Térképezés:

A barlang három felméréséről tudunk:

1. Venkovits István 1941.
2. Szablyár Péter 1965.
3. Kordos László 1968-69.

A barlang méretei:	mélység	hosszúság
Venkovits I.	- 29 m	65 m /kb/
Szablyár P.	- 24 m	75 m /kb/
Kordos L.	-21 m	80 m

Venkovits I. térképe fénymásolt 1:100 méretarányú, alaprajz és kifejtett hosszszelvény /lásd 20. tétel/. Vesztett ponttal.

Szablyár P. térképe 1:50 méretarányú /fénymásolt/, alaprajz. Szaktérképlapokkal kiegészítve Haas J. /1966/ dolgozatában, felmérési jegyzőkönyvvel, M=1:200, ideiglenes ponttal, Freiberg-i függőkompasszal, fokívvel.

Kordos L. térképe 1:100 méretarányú, pausz, alaprajz, kifejtett hosszszelvény, keresztmetszetek, felmérési jegyzőkönyv. A felmérési jegyzőkönyvet itt közlöm.

Poligon oldal	Hossz m	Mágneses szimut	Dőlés fok	S z e l v é n y				Szintkülönbség az 1. ponttól m
				jobb m	bal m	le m	fel m	
1.-2.	4,3	300/120	-28	-	-	-	-	-2,5
2.-3.	8,1	-	-90	-	-	-	-	-10,6
3.-4.	3,2	328/148	-10	-	-	-	-	-11,2
4.-5.	2,0	-	-	1,2	3,3	0,2	-	-
	6,0	272/92	+25	-	-	-	-	-8,6
	3,0	-	-	0,3	1,0	0,2	1,0	-
	4,0	-	-	2,0	1,5	0,3	1,2	-
	5,0	-	-	2,0	1,7	0,4	1,0	-
4.-6.	6,0	-	-	0,0	0,8	0,7	0,0	-
	3,9	174/354	-45	-	-	-	-	-14,0
	1,0	-	-	0,4	2,0	0,7	-	-
	2,0	-	-	0,5	2,2	0,2	1,6	-
	3,0	-	-	1,6	1,2	0,2	2,0	-
6.-7.	3,9	-	-	0,0	1,0	0,5	0,0	-
	5,8	132/312	-57	-	-	-	-	-19,0
	2,0	-	-	0,7	0,5	0,4	0,0	-
	4,0	-	-	1,0	0,8	0,7	1,0	-
	5,8	-	-	1,0	1,3	0,0	2,0	-
7.-8.	3,4	239/59	-32	-	-	-	-	-20,8
	1,0	-	-	0,1	1,5	0,6	0,5	-
	2,0	-	-	0,8	1,0	0,4	0,8	-
	3,4	-	-	0,3	1,0	0,0	0,4	-
	5,3	269/89	+33	-	-	-	-	-17,8
8.-9.	1,0	-	-	6,5	0,6	1,8	0,0	-
	3,0	-	-	4,0	0,9	0,6	1,2	-
	4,0	-	-	5,6	1,1	0,5	0,6	-
	5,3	-	-	1,3	0,9	0,8	0,0	-
	3,7	229/49	+26	-	-	-	-	-16,2
9.-10.	1,0	-	-	2,3	1,2	0,8	2,5	-
	2,0	-	-	3,4	4,2	0,9	2,5	-
	3,7	-	-	4,0	-	1,6	8,0	-
	3,8	136/326	+5	-	-	-	-	-15,9
	2,0	-	-	3,0	1,1	0,5	0,4	-
11.-12.	3,8	-	-	-	-	0,1	2,5	-
	3,8	264/84	+22	-	-	-	-	-14,4
	2,0	-	-	1,4	1,0	0,2	0,4	-
	3,8	-	-	1,4	-	0,0	0,8	-
	4,9	180/360	+16	-	-	-	-	-13,0
12.-13.	2,0	-	-	1,6	2,0	0,4	0,6	-
	4,0	-	-	1,4	1,0	0,7	0,8	-
	4,9	-	-	1,4	1,1	1,0	0,3	-
	3,6	120/300	+6	-	-	-	-	-12,7
	2,0	-	-	0,9	2,1	0,6	1,2	-
13.-14.	3,6	-	-	0,9	0,8	2,5	0,8	-
	2,5	110/290	+22	-	-	-	-	-18,0
	3,7	180/360	+26	-	-	-	-	-16,4
	1,3	76/256	+8	-	-	-	-	-16,2
	1,7	-	+90	-	-	-	-	-14,5
17.-18.	6,9	195/15	+21	-	-	-	-	-12,0
	1,0	-	-	1,1	1,5	0,3	0,5	-
	2,0	-	-	0,2	1,5	0,8	0,1	-
	4,0	-	-	1,6	4,0	0,5	4,0	-
	6,0	-	-	3,0	4,2	0,2	3,0	-
6,9	-	-	0,0	0,8	0,3	0,0	-	

19.-20	3,6	72/252	-2	-	-	-	-	-12,2
	2,0	-	-	1,4	1,1	0,2	4,0	-
	3,6	-	-	1,3	1,5	0,0	1,0	-

Össz.hossz.: 79,5 m $\approx$ 86 m

Össz. mélység: -20,8 $\approx$ -21 m

A barlang beszíntezését Haas J. /1966/ végezte N/B 1. szintezővel.

Fényképezés:

A barlang bejáratáról és képződményeiről Pápa A. Szigetvári F., Szyablyár P., Haas J. és Kordos László nagymennyiségű papír és diaképet készített. 1965-ben az M.T.I. /Thormai/ készített felvételeket.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlangot legalább 10 m hosszúságú hágcsóval lehet megközelíteni. A zombolyszinten ácsolat van. E munkát a pilisvörösváry bányászok végezték el a Geológiai Technikum bkt. csoportjának felkérésére, 1964-ben.

A barlang kutatástörténete:

A barlangot az 1930-as években bontották ki. A TTE barlangkutatói /Jaskó, Lakenbach/ 1935-ben, majd 1941-ben /Jaskó, Venkovits/ kutattak. 1952-ben Láng S., majd 1953-54-ben Leél-Óssy S. kutat a barlangban, amely ebben az időben omlás miatt az alsó részekről elzáródott. 1964-ben Szablyár Péter vezetésével a Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportja exhumálta az eltömődött régi ágot, kiácsolta annak omladékos részét, majd kiásták az Új ágot bevezető kuszójáratot. 1966-ban Haas János képesítő szakdolgozatnak dolgozta fel a barlangot. 1969-ben Szenthe I. kutatta. 1969-70-ben a Szpeleológia barlangkutató csoport tagjai végeztek benne méréseket.

DETE uca

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. Kézirat
2. D.Gy. Dénes György: Barlangkutató = Turista 9.k.5.f.25.p. Bp.1965
3. Dénes György dr.: Hazai Karszt- és barlangkutatói események = Karszt- és Barlang. 1964/1.33.-35.p. Bp.1965
4. Haas János : A kevélynyergi Természetbaráti zomboly = Kézirat. Képesítő szakd. Bp.1966.
5. Jakucs L.-Kessler H.: A barlangok világa = Sport. 221.p. Bp.1962

11 évf. 5. sz.

6. Józsa László: Évi jelentés a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának munkájáról = Karszt- és Barlangkutató Tájs. Bp.1964
7. Józsa L.-Kordos L.: Jelentés a "Szabó József" Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1968-ban végzett munkájáról. Bp.1968
8. Kadic Ottokár dr.: A magyar barlangkutató állása az 1940. évben = Barlangvil. 11.k. 1.-4.f. 13.-19.p. Bp.1941
9. Kadic Ottokár dr.: A magyar barlangkutató állása az 1941. évben = Barlangvil. 12.k. 1.-2.f. 20-27.p. Bp.1942
10. Kordos László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról = Kézirat. Bp.1967
11. Kordos László : Barlangok bejárási szakaszának klimaviszonyai = Kézirat. Eger.1969
12. Láng Sándor: A Pilis morfológiája = Földr. Ért. II.k. 3.f. Bp.1953
13. Leél-Ossy Sándor: ~~A Pilis hegység karszt~~ A Kevély-hegycsoport karsztmorfológiája és barlangjai = Földr. Ért. 7.k. 1. f. 17-33.p. Bp.1958
14. Mezei I.-Páli T.: Pilis utikalauz. II. kiad. 23.p. Bp.1955
15. Mezei Iván: Pilis utikalauz. Sport. Bp.1967 = in Dénes György: A Pilis és a Visegrádi hegység barlangjai
16. SZ.T./Szathmáry Tamás/: Vízet találtak a Kevélyen. Két új barlang feltárása. = Turista 11.k. 7.f. 19.p. Bp.1965
17. Schönviszky László: A Pilis barlangjai = Turisták Lapja .49.k. 148.p. Bp.1937
18. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Kézirat. Egyetemi szakdolgozat. Bp.1969
19. Thurotzy Lajos: Az országos Kék-zura utvonala mentén. Sport. 77-78.p. Bp.1964
20. Venkovits István: Nagykevély környékének földtani vizsgálata = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp.1949
21. Barlanghírek = Természetbarát. 26.k. 3.-4.f. 15-16.p. Bp. 1938
22. BETE barlangnapló I-II.köt.
23. TTE levelek, 1944. II. 8.
24. A Pilis turistautjai 1:50 000 Bp.1956
25. Természetudományok zsebkönyve. 413.p. Gondolat. Bp.1963
26. Magyarázó Magyarország 200 000-es földtani térkép-sorozatához. L-34-I. Tatabánya. Bp.1968
27. A Szabó József Geológiai Technikum barlangos naplója I-III.k.

12. Kevélynyergyi rókaalyuk

Szinonimák: Kevélynyergyi "Rókaalyuk" barlang Venkovits I. 1943.
Szenthe I. 1969.
Turistaház barlang Leél-Össy S. 1958, Dénes Gy. 1967.
Kevélynyergyi rókaalyukak Leél-Össy S. 1958, Szablyár P. 1965.
Kevélynyergyi barlang Bertalan K. 1970.
Turistaházi barlang Thurótzky L. 1964.
Kevélynyergyi "Rókaalyukak" barlang Kordos L. 1967.

A barlang helyzete:

A kevélynyergyi Stromfeld Aurél turistaháztól DK-re kb. 100 m-re a Reedlinger Adolf emléktábla alatt kb. 20 m-re a bozótos meredek hegyoldalon nyílik a két nagyobb és egy kisebb bejárat, kb. 400 m t.sz.f.

A barlang leírása:

Az I. sz. bejáraton át a baloldali ág indul kis szűkülettel, majd kisebb terem után két részre bomlik. Az egyik meredeken kb. 5-6 métert megy felfelé, majd egy repedésnél beszűkül, a másik kb. 19 m hosszú, szűk, lapos kuszójárat. A kis terem egyik repedésén fény szűrődik be, ez a III.sz. bejárat.

A jobboldali ág rövid folyosója után a II.sz. bejárat termébe érünk. Innen meredek, szűk, köves járat indul, alján eltömődött gömbüstös termecskével, hossza kb. 8 m.

A barlang kisebb gömbüstököt tartalmaz, de tektonikusan erősen zavarva. Feltöltött, pusztuló barlang.

Földtani viszonyok:

Kőzetteni viszonyok: A barlang tömött, fehér kalciteres, vastagpados felső triász dachsteini mészkőben keletkezett. Az első járat végén a dachsteini mészkő porlódik /Szenthe I.1969./.

Ásványtani viszonyok: Gyér cseppkőképződmények bevonat, sztalaktit formájában. A falakon néhol apró fehér uragonitesomók, a kőzet repedéseiben kalcit és limonit található.

Üledékföldtani viszonyok: A bejáratú rész erősen köves, a hátsó szakaszok a repedéseken bemosott talajtól feltöltöttek.

Öslénytani viszonyok: Osmeradvány eddig nem került elő.

Tektonikai viszonyok: A bal és a jobb ágon egyaránt keresztülhalad egy széles 315/135 irányú repedés. A bal ágba a III.sz. bejárat a 290/110 csapású repedés mentén jött létre, valamint azt keresztezi a 330/150 csapású, 55° dőlésű repedés.

A jobb ágba a II.sz. bejárat termén a 25/205 csapású, 70° dőlésű repedés halad át.

A barlang keletkezése: A barlang hévizes eredetű, de a mai alakjának kialakulásában döntő szerepet játszott a hegyoldalon lévő dachsteini mészkő^{tömbök} gravitációs mozgása révén létrejött repedések, valamint a növényzet fizikai munkája. A meredek hegyoldalon a talajfolyás miatt a barlang állandóan töltődik törmelékekkel. Szenthe L. /1969/ szerint hévizes eredetű.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang belső részei szárazak, mindössze gyöngyöző víz található a falakon. A repedések mentén esőzésekkor és hóolvadáskor jelentős víz szivárog le.

Vizelélést Wehovszky Erzsébet végezt 1970. április 5-én. A hóolvadáskor fellépő erős csepegés vize a következő összetételű volt:

Összes keménység nk°	12,32
Állandó keménység nk°	4,90
Változó keménység nk°	7,42
Kalcium keménység nk°	11,7
Magnézium keménység nk°	0,56
Ca ⁺⁺ ion mg/l	84,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l	2,4
Lugosság W°	2,65
SO ₄ mg/l	110,0

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. /1967, 1970/ Forgács J. /1970/ és Nagy L. /1970/ végezték, Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			bejárat			bal ág			jobb ág		
	C°	%	g/m ³	C°	%	g/m ³	C°	%	g/m ³	C°	%	g/m ³
1967.10.08.	18,0			13,0								
1970.03.01	1,2	93	4,7	1,0	93	4,6	0,2	86	4,0	1,0	78	3,4
1970.04.05	4,2	71	4,4	2,0	90	4,8	2,0	97	5,1	2,2	95	5,1
1970.05.10.	14,0	98	11,7	8,6	95	8,0	9,0	99	0,5	8,2	97	7,9

Biológiai vizsgálatok: A Szpeleológia brut.csoport tagjai 1970. május 10-én a bal ágban 8 db Rhinolophus hipposiderist, a jobb ágban 1 db Myotis myotis-t figyeltek meg.

Térképezés:

A barlangnak két felmérése ismeretes:

Venkovits István 1943

Kordos László 1967.

Venkovits alaprajzot és szelvényeket közöl, fénymásolt lapon, 1:50 méretarányban, /1949/.

Kordos vesztett pontokkal, freibergeri függőkompasszal és fokiv-
vel /Freiberger Präzisionsmechanik 47490 sz./ végezte a mérést.
Ábrázolta az alaprajzot, kilejtett hosszszelvényeket, keresztmet-
szeteket, pauszon 1:100 méretarányban. Felmérési jegyzőkönyve:

Poligon: vesztett

Poligon oldal	hossz. m	azimut o	dőlés o	s z e l v é n y				Szintkül. l.-től
				jobb	bal	le	föl	
1.-2.	4,0	19/199	0	-	-	-	-	0,0 m
	2,0	-	-	0,2	0,3	0,6	2,0	-
	3,0	-	-	0,2	1,6	0,8	0,3	-
	4,0	-	-	3,0	2,0	0,7	2,3	-
2.-3.	3,5	19/199	0	-	-	-	-	0,0
	1,0	-	-	3,5	1,8	0,3	2,0	-
	2,0	-	-	1,6	0,7	0,2	1,0	-
	3,5	-	-	0,0	1,1	0,3	0,5	-
3.-4.	2,7	305/125	-9	-	-	-	-	-0,4
	1,0	-	-	1,2	0,4	0,1	0,2	-
	2,0	-	-	1,3	-	0,0	0,5	-
	2,7	-	-	0,4	-	0,2	0,8	-
4.-5.	2,0	305/125	-9	-	-	-	-	-0,7
4.-6.	3,8	261/81	+22	-	-	-	-	+1,1
	2,0	-	-	0,5	0,8	0,0	1,4	-
	3,0	-	-	0,5	0,5	0,3	1,7	-
	3,8	-	-	0,8	-	0,3	0,4	-
1.-6-	6,7	305/125	0	-	-	-	-	0,0
1.-7.	9,0	70/250	-8	-	-	-	-	-0,7
	1,0	-	-	1,4	1,4	0,4	0,5	-
	2,0	-	-	1,6	1,0	0,4	0,7	-
	3,0	-	-	1,1	1,2	0,3	0,7	-
	4,0	-	-	1,1	0,8	0,3	0,4	-
	5,0	-	-	-	0,0	0,6	2,0	-
7.-8.	3,2	181/1	+47	-	-	-	-	+1,7
7.-9.	1,3	298/118	-35	-	-	-	-	-1,7
9.-10.	4,0	56/156	-34	-	-	-	-	-4,0
	2,0	-	-	0,6	0,9	0,2	0,2	-
	3,0	-	-	0,2	-	-	0,2	-
10.-11.	5,0	318/158	-3	-	-	-	-	-4,3
	1,0	-	-	0,5	1,0	0,2	0,3	-
	2,0	-	-	0,9	0,5	0,1	0,1	-
	4,0	-	-	1,0	1,5	0,1	0,2	-
	5,0	-	-	1,0	0,4	0,3	0,4	-

Össz.hossz: 41,7 m 42,0 m mélysége: 5,4 6,0 m

A barlang méretei:

	hossza	mélysége
Venkovits I. 1943	26 m	? kb. 4 m.
Kordos L. 1967.	42 m	6 m

Fényképezés:

A barlangról csak gyenge minőségű fekete-fehér papirkép készült.

Műszaki, biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A kutatás alkalmával fokozottan ügyelni kell a lejtőn legördülő darabokra, melyek sok esetben a barlangba bejutnak.

A barlang kutatástörténete:

Jaskó 1942-ben ásott a barlangban /Bertalan 1970./, majd Venkovits I. 1943-ban feltérképezi. Leél-Össy S. 1958-ben esztét., a Geológiai Technikum bkut. csoportja/1967/ átvizsgálja és felméri a barlangot. Szenthe I. 1969-ben a baloldali ág végét 8 m kuszójáráttal meghosszabbítja. 1970-ben a Szpeleológiai bkut. csop. vizelemzést és klimamérést végzett. Bár a barlang bejárata rejtett, a Kevélynyergi turistaház közvetlen közelsége miatt sokan ismerik.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. = Kézirat. Bp.
2. Kordos László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról = Kézirat, Bp. 1967.
3. Leél-Össy Sándor: A Kevély-hegycsoport karsztmorfológiája és barlangjai = Földr. Ert. 7. k. 1. f. p. 17-32. Bp. 1958.
4. Mezei István: Pillis utikalauz = id. Dénes György: A Pillis és a Visegrádi hegység barlangjai. p. 22-36. Sport. Bp. 1967.
5. Schönviszky László: A Pillis barlangjai = Turisták Lapja. 49. k. p. 143. Bp. 1937.
6. Szablyár P.-Józsa I.: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum Barlangkutató Csoportjának 1965. évi működéséről = Karszt- és barlangkutató Tájs. p. 22. Bp. 1966.
7. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Egyet. szakd. Kézirat, Bp. 1968-69.
8. Thuróczy Hajos: Az országos Kék-túra útvonala mentén = Sport Bp. 1964.
9. Venkovits István: Nagy-kevény környékének földtani vizsgálata = Kézirat. Egyetemi szakd. /MAFI Könyvtár 22413.sz./ Bp. 1949.
10. " " : BÉTE barlangnapló II. k. (p. 11) = TTE levele és térkép, 1944. II. 8.
11. " " : A BÉTE beszámolója az 1942. jubileumi évről. p. 18.

3. Kiskevély

13. Kiskevélyi barlang

Szinonima:

Kis-Kevély-i barlang	Koch 1871.
Dachstein mészkőbarlang	Thirring-Vigyázó 1929
Kiskevélyi /Mackó/ barlang	Schönviszky L. 1957.
	Thurotzy L. 1967.
	Bertalan K. 1966. Bénes Gy. 1967. Kordos L. 1967.
Mackóbarlang	Dáng S. 1953. Mezei I. - Páli T. 1955.
Mackóbarlang	Leél-Össy 1958. Jakucs-Kessler 1962. Thurotzy L. 1964. Szenthe I. 1969.

A barlang helyzete:

A Kiskevély É-i oldalában, az országos Kék-jelzés turistaut mellett, Csobánka felett kb. 170 méterrel.

A barlang leírása:

A barlang kb. 50 m hosszú, kétbejáratu üreg. Tágas teremmel kezdődik, majd befelé szűkül, amely rövid kúrtóval kis felső terem-be vezet. Ez a közelmúltban szakadhatott fel, így egy második be-járat keletkezett. A falakon néhol gömbüstök, ujjlenyomatok talál-hatók.

Földtani viszonyok:

Árztani viszonyok: A barlang vastagpados / 1-1,2 m / felső triász dachsteini mészkőben keletkezett, amely 20° - 25° alatt ÉK-re dől.

Ásványtani viszonyok: A bejárati teremben cseppkő csak nyomokban, a felső részen nagyobb mennyiségben található.

Őslénytani viszonyok:

Koch Antal 1868-ban *Rhinoceros antiquitatus* és *Ursus spelaeus* csontokat gyűjtött "kincésók" hányójából. Ezek a maradványok képezték a Földtani Intézet őslénytani gyűjtemé-nyének alapját.

Hillebrand Jenő 1912-14 között ásott a barlangban, őslény-
tani anyagát Kormos Tivadar, majd 1941-ben Mottl Mária hatá-
rozta meg.

1948-ban Gaál István és Tregéle Kálmán ásott a barlang-
ban.

Vértés László 1957-ben rétegtisztázó ásatást folytatott. Jánossy Denes /1958/ motti M. listáját kiegészíti a Gaál I. és a Vértés L.-féle gyűjtés anyagával.

A fauna Motti M. szerint /Hillebrand J. eredeti közleményében összevonja a rétegeket/, Vértés L. /1965/ után:

Sárga réteg:

Ursus spelaeus /Rosenm./ritka/	Arvicola terrestris-amphibius 16
Canis lupus L. 23	Dicrostonyx torquatus Pall.gyakori
Vulpes vulpes L.	Lepus sp.
Meles meles L.	Ochotona pusillus Pall.gyakori
Felis spelaea Goldf.35.	Capreolus capreolus L.
Lynx lynx L.	Cervus elaphus L.
Citellus citellus L. 8	Rangifer tarandus L. dominans
Cricetus cricetus L.	Rupicapra rupicapra L.
Microtus nivalis 18.	Coelodonta antiquitatis Blmb.
	Equus sp. gyakori

Barna réteg /"IV.sz. Protosoluteén"/

Ursus spelaeus Rosenm.gyak.	Megyceris giganteus Blmb. 44
Canis lupus L.23	Capreolus capreolus L.
Vulpes vulpes L.	Rangifer tarandus L. ritka
Martes martes L.	Rupicapra rupicapra L.
Felis spelaea Goldf. 35	Coelodonta antiquitatis Blmb.
Lynx lynx L.	Bos primigenius Boj.
Hyena spelaea Goldf.33	Equus sp.
Meles meles L.	Hystrix sp.
Cervus elaphus L.gyak.	Lepus /timidus/ sp.

Vértés L. 1957. évi ásatása alkalmával az alsó barna rétegből *Asinus hydruntinus* /Regalia/ maradványok is kerültek elő. /Jánossy D. 1958./

Botanikai adatok: Stieber szerint / Stieber 1967. Vértés 1965/ a "protosolutréi" rétegből származó 10 db faszén kivétel nélkül a *Larix-Picea* csoport maradványa.

Üledékföldtani viszonyok:

Szemeloszlás: Vértess L. /1965/

minta	0,5 mm	0,5-0,01 mm	0,01 mm
12.sz. holocén	48	48	4
11.sz. holocén	52	44	4
10.sz. sárgásbarna pleisztocén	44	48	8
9.sz. sárgásszürkés	33	57	10
8.sz. szürkéssárga	43	50	7
7.sz. sárga pleisztocén	22	67	11
6.sz. sárga pleisztocén	25	65	10
5.sz. sárga pleisztocén	16	71	13
4.sz. sárga pleisztocén	28	60	12
3.sz. sárgásbarna	63	31	6
2.sz. barna	82	15	3
1.sz. barna	58	38	4

Vértess L. /1965/ szemeloszlás diagrammot közöl.

Szemeloszlás jelzőszámai: /Vértess 1965/

minta	korroziós index	$\frac{5,0 \text{ mm}}{0,5 \text{ mm}}$	Schönhals index	$\frac{0,1 - 0,05 \text{ mm}}{0,05 - 0,02 \text{ mm}}$
12.	1,6	0,9	41	0,4
11.	1,0	1,0	57	0,3
10.	0,6	0,6	50	0,3
9.	0,4	0,3	56	0,3
8.	0,3	0,6	54	0,3
7.	0,6	0,2	56	0,5
6.	0,9	0,2	54	0,4
5.	1,0	0,1	52	0,5
4.	0,8	0,3	55	0,3
3.	2,2	1,5	52	0,4
2.	2,4	4,3	48	0,5
1.	3,0	1,0	42	0,7

Vegyvizsgálati adatok: /Vértess 1965./

minta	$\frac{Al_2O_3}{SiO_2}$ 4	CaCO ₃	SiO ₂	Al ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃
12.	0,8	24	50,13	10,34	4,04
11.	0,8	25	50,78	10,02	3,96
10.	0,6	30	52,13	10,08	3,74
9.	0,7	25	52,84	9,50	3,87
8.	0,7	25	59,05	10,94	4,40
7.	0,7	26	57,74	9,59	3,77
6.	0,8	31	51,91	9,75	3,44
5.	0,7	29	51,93	9,56	3,58
4.	0,8	30	51,63	9,05	3,54
3.	0,8	36	43,53	8,27	3,18
2.	0,6	40	40,28	5,80	2,54
1.	0,5	46	33,05	5,02	2,35

Tektonikai viszonyok:

A barlangon egy fő repedés húzódik végig, mely a hátsó szakaszok alakulását szabta meg.

A barlang keletkezése:

Koch Antal /1871/ szerint a dachsteini mészkő kiemelkedésekor keletkezett hasadék, amely a kőzet mállása és porlódása által barlanggá lett.

Láng S. /1959/ a barlangot magasra emelt forrásbarlangnak tartja.

Jakucs-Kessler /1962/ szerint tektonikus hasadék mentén alakult ki.

Leél-Ossy S. /1958/ szerint hévízes tevékenység hozta létre.

Szenthe I. /1969/ szerint hévízes eredetű.

A hátsó kis kúrtőről nem tudjuk, hogy mesterséges-e, vagy természetes felszakadás útján jött létre. Koch A. /1871/ és Hillebrand J. /1915/ nem jelöli meg a létét.

Hidrológiai viszonyok:

Száraz időben csak a felső terem kis részén van csepegés. Esős időben a bejáratú terem több pontján erős szivárgás, télen jégképződmények keletkeznek.

Klimatológiai viszonyok:

Részletes és időszakos méréseket Forgács J. Kordos L. és Nagy L. végeztek 1969-70-ben Assmann-féle aspirációs pszichométerrel.

Részletes mérések:

1952. 12.07

mérési pont	táv. bej. - tól	°C	%	g/m ³	idő
1.	-1,0 m	-4,9	96	3,1	15.15
2.	-0,5	-4,0	94	3,2	
3.	0,0	-4,0	97	3,3	
4.	0,5	-4,1	94	3,2	
5.	1,0	-4,3	94	3,1	
6.	1,5	-4,1	94	3,2	
7.	2,0	-3,9	94	3,2	
8.	2,5	-3,8	95	3,2	
9.	3,0	-3,7	99	3,4	
10.	3,5	-3,5	99	3,5	
11.	4,5	-3,5	90	3,5	
12.	5,5	-3,4	93	3,5	
13.	6,5	-3,3	93	3,5	
14.	7,5	-3,2	97	3,4	
15.	8,5	-3,2	97	3,5	
16.	9,5	-3,1	98	3,6	
17.	10,5	-3,0	91	3,5	
18.	11,5	-3,0	93	3,4	
19.	12,5	-3,0	100	3,6	
20.	13,5	-3,0	100	3,6	
21.	14,5	-3,0	100	3,6	
22.	17,0	-2,5	92	3,5	
23.	19,0	-2,1	90	3,5	
24.	21,0	-1,8	94	3,8	
25.	23,0	-3,5	88	3,1	
26.	25,0	-1,8	94	3,8	
27.	27,0	-1,8	97	3,9	
28.	29,0	0,0	83	3,8	
29.	31,0	+ 0,5	93	4,4	
30.	33,0	0,6	100	4,8	
31.	35,0	1,7	97	5,0	
32.	37,0	3,1	80	4,6	
33.	39,0	4,2	60	4,3	
34.	41,0	3,1	71	4,0	
35.	43,0	3,8	62	3,7	
36.	45,0	3,8	62	3,7	

1970.04.11.

mérési pont	Táv.bájt.-tól	°C	ρ	g/m ³	idő
1.	-	-	-	-	
2.	- 0,5 m	10,0	37	3,4	12.35
3.	0,0	10,0	36	3,3	
4.	0,5	9,6	35	3,1	
5.	1,0	8,0	61	4,9	
6.	1,5	6,0	85	5,9	
7.	2,0	10,1	35	3,2	
8.	2,5	9,6	35	3,1	
9.	3,0	10,1	39	3,6	
10.	3,5	8,4	44	3,6	
11.	4,5	7,0	72	5,4	
12.	5,5	9,6	35	3,1	
13.	6,5	7,0	85	5,9	
14.	7,5	4,9	87	5,6	
15.	8,5	7,6	52	4,1	
16.	9,5	7,0	53	1,0	
17.	10,5	6,8	54	4,0	
18.	11,5	6,8	57	4,2	
19.	12,5	6,1	70	5,0	
20.	13,5	6,4	64	4,6	
21.	14,5	6,8	52	3,9	
22.	17,0	6,8	54	4,0	
23.	19,0	7,0	52	3,9	
24.	21,0	6,8	66	4,9	
25.	23,0	-	-	-	
26.	25,0	6,8	66	4,9	
27.	27,0	5,8	75	5,2	
28.	29,0	5,8	78	5,4	
29.	31,0	5,6	80	5,5	
30.	33,0	5,4	86	5,8	
31.	35,0	5,2	91	6,1	
32.	37,0	5,0	91	6,0	
33.	39,0	4,8	94	6,1	
34.	41,0	3,4	97	6,5	
35.	43,0	5,6	97	6,6	
36.	45,0	7,7	97	5,8	

1970.05.10.

1.	-1,0 m	11,6	98	10,1	13.34
2.	4,0	13,5	100	11,6	
3.	8,0	11,2	100	10,0	
4.	14,0	10,2	100	9,3	
5.	18,0	9,0	100	8,6	
6.	24,0	9,2	100	9,3	
7.	37,0	10,0	100	9,2	
8.	45,0	10,0	100	9,2	14.00

Időszakos mérések:

	1969.12.07.			1970.04.11.			1970.05.10.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
Felszín	- 4,7	96	3,1	10,0	37	3,4	11,8	98	10,1
előcsarnok	- 3,0	91	3,3	7,6	92	7,2	11,2	100	10,1
előcs.vége	- 1,8	97	3,9	5,6	86	5,5	9,2	100	9,3
felső terem	1,7	97	5,0	5,6	99	6,7	10,0	100	9,2

Biológiai viszonyok:

1969. decemberében Forgács J. csapdákat rakott le, amelyek a barlang erős látogatottsága miatt megsemmisültek.

Régészeti vizsgálatok:

Az ásatások során /Koch 1868, Hillebrand 1912-14, Gaál 1948, Vértess 1957/ előkerült régészeti leletek Vértess /1965/ szerint:

A piliszentmihályi kultúra /+ magdalenai/ eszközei:

retusálatlan közepnagyságu penge	87 db
retusált penge / nem aurignacien/	3
nagyméretű retusálatlan penge	6
tompított hátú törpe penge	11
mikrogevetti	5
retusált törpe penge	7
retusálatlan törpe penge	5
ferdán csonkított penge	1
alul-felül csonkított penge	2
aurignaci retusu penge	1
vakarópengé	1
különféle árvéső pengék	4
papagálcső árvéső	2
furó	2
meredek kaparó	2
fűrészelt tarandagancs töredék	2 /nem biztos, hogy ide tartozik/
átfúrt szarvas phalanx	1
madárcsontból készült ár	1/nem bizt.h. őskori,
tömzsi, agancsvégből készült hegy	2/bizt.nem őskori/
átfúrt fogzomác töredék	1 /nem biztos, hogy őskori/

Szeleta kultúra eszközei:

szeletai típusú levélkaparó	1
szilánkvakaró	1
atipikus, vakarószerű meredek kaparó	2
szeleta kaparó	1

Moustiéeri eszközök:

subalyuk kaparó	2
egyeneseleli kaparó	3
Jabrud kaparó	1
Tata kaparó	1
gerezd kaparó	1
kettős kaparó	1
kaparó furó	1
atipikus kaparó	2
magashátu csucso kaparó v. negy	1
főként kavicsból való megmunkált szilánk	60

A "kiskevélyi penge" néven ismert képződményről - melynek e nevét Lenhossek M. ajánlotta, - Tasnádi Kubacska A. /1927/ megállapította, hogy ^{nem} emberi eszköz, hanem a barlangi medve lecsiszolt szemfoga.

Térképezés:

A barlangot többfelől mérték:

Koch Antal 1868.

Hillebrand Jenő 1912-14.

Szentes György 1961.

Kordos László 1967.

Koch Antal térképe a Földtani Közöny I. kötetének VI. számában jelent meg. Ábrázol alaprajzot és hosszmeteszeteket. Nagyon jól egyezik a legutolsó /1967/ térképpel.

Hillebrand Jenő térképe a Barlangkutató II. kötetének 3. füzetében jelent meg. Alaprajzot közöl, az ásatási területekkel.

Szentes György térképe - saját közlése szerint - elveszett.

Kordos László 1967-ben mérte fel a barlangot veszített pontokkal, függőkompasszal és fokivvel /Freiberger Präzisionsmechanik 47490.sz./ . Térképen ábrázol 1:100 méretarányban alaprajzot, kifestett és vetületi hosszlevényt, keresztmeteszeteket.

Felmérési jegyzőkönyve:

póligon oldal	hossz m	szimut o	dőlés o	s z e l v é n y e k				szintkülönbség 1.-től
				jobb	bal	le	föl	
1.-2-	13,2	198/18	+ 5					1,3
	1,6	-	-	6,3	5,1	1,6	4,1	-
	3,6	-	-	6,7	4,3	0,8	3,6	-
	5,6	-	-	5,3	3,8	1,2	3,4	-
	7,6	-	-	4,2	3,5	1,1	3,0	-
	9,6	-	-	2,2	3,1	1,2	3,2	-
	11,6	-	-	2,2	3,6	1,3	2,2	-
	13,2	-	-	-	-	1,7	3,4	-
2.-3.	8,6	147/327	+15	-	-	-	-	5,0
	2,0	-	-	1,2	3,7	2,2	3,5	-
	4,0	-	-	0,7	3,5	3,6	3,4	-
	6,6	-	-	0,0	2,9	2,3	3,0	-
	8,6	-	-	-	2,3	1,6	1,1	-
3.-4.	3,5	140/320	- 12	-	-	-	-	4,2
3.-5.	2,2	94/274	+ 29	-	-	-	-	6,1
5.-6.	2,2	196/16	+ 32	-	-	-	-	7,2
6.-7.	8,2	34/214	+ 33	-	-	-	-	11,6
	2,0	-	-	2,3	2,4	0,4	4,0	-
	4,0	-	-	1,4	1,7	0,0	1,6	-
	6,0	-	-	1,6	1,6	0,1	1,9	-
	8,2	-	-	0,2	1,3	0,4	0,0	-
7.-8.	8,5	219/39	- 16	-	-	-	-	9,6
8.-9.	5,0	160/340	+ 48	-	-	-	-	13,3
7.-10.	3,5	249/69	+ 65	-	-	-	-	14,8
2.-11.	6,0	300/120	0	-	-	-	-	1,3

hosszuság: 59 m

mélység: 14,8 m

A barlang méretei: hossza: 59 m mélysége: 17 m

Fényképezés:

Hillebrand Jenő /1914/ a barlang ásatása előtti állapotáról fényképet közöl.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető. A hátsó kis kürtő okozhat balesetveszélyt, körülkerítése tanácsos.

A barlang kutatástörténete:

1796-ban Vályi András, majd 1815-ben Fényes Elek említi. Koche Antal 1868-ban felkeresi a barlangot, elkészíti a barlang térképét, a "kincsesóktól" felbolygatott kitöltésből csontokat gyűjt. 1912-től 1914-ig a Barlangkutató Szekosztály, a Földtani Intézet és a Tudományos Akadémia támogatásával Hillebrand Jenő végzett ásatást, Bakay Imre Gábor felhívására. 1948 őszén Gaál István és Tregele Károly ásott a barlangban. 1957-ben Vértess László végzett rétegtisztázó ásatást. 1961-ben a Vörös Meteor kut. csoportja Szentes György vezetésével felmérte a barlangot, tektonikai vizsgálatokat végzett, kőzetmintákat gyűjtött.

* A barlang Bpi INQUA Konferencia előkészületei részeként.

Láng Sándor 1953-ban, Leél Össy S. 1958-ban ír a barlangról. 1967-ben a Geológiai Technikum bkt. csoportja feltérképezi a barlangot. 1969-ben Szenthe István, majd 1969-70-ben a Szpeleológia bkt. csoport vizsgálja.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. Kézirat.
2. Ehik Gyula: Hömman K.: Die Petershöhle bei Velden in Mittelfranken = B.kutatás.X.-XIII.k.p.38-40.Bp.1925.
3. Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára.Pest.Kozma kiad. 1851. 1-4 k.
4. Hillebrand Jenő: A pleistocæn ősember újabb nyomai hazánkban. Bkut.I.k.1.f. p. 19-25. Bp. 1913.
5. Hillebrand Jenő: Az 1913. évi barlangkutatásaim eredményei = Bkut. II.k.3.f.p. 115-124. Bp. 1914.
6. Hillebrand Jenő:Az 1916.évi barlangkutatásaim eredményeiről = Bku.V.k.2.1.p. 98-108. Bp. 1917.
7. Hillebrand Jenő dr.: A Kiskevélyi barlangban 1912.évben végzett ásatások eredményeiről = Bkut.1.k.4.f.p. 153-163. Bp. 1913.
8. Jakucs-Kessler H.: Barlangok világa = Sport.Bp.1962.
9. Jánocsy Dénes: A Lembrecht Kálmán barlang későpleisztocén gerinces faunája és a rüssz-würm interglaciális problémája= Kandidátusi ért.Kézirat. Bp. 1958.
10. Koche Antal: A csobánkai és sólymári barlangok = Földtani Közlöny 1.k.4.sz.p. 97-105. Bp. 1871.
11. Kadlic Ottokár: Közlemények a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató bizottságából /Kivonat az 1912. évi április hó 26-án tartott ülés jegyzőkönyvéből/ = Földtani Int. Evi Jel.1912.évf. 5.f. B.1912.
12. Kadlic Ottokár: A harmincéves magyar barlangkutatás tudományos eredményei = Bvilág.6.k.3-4.f. p.58-66 Bp. 1936.
13. Kadlic Ottokár dr.: Jelentés a Barlangkutató Szekosztály 1914. évi működéséről = Bvilág 3.k.1.f.p.12-20. Bp. 1915.
14. Kadlic Ottokár dr.: Jelentés a Barlangkutató Bizottságnak 1912. évi működéséről = Bkut. 1.k.2.f.p. 68-81. Bp. 1913.
15. Kadlic Ottokár: Barcza J. és Tarring G.: Budapest Dunajobbparti környéke /ismertetés = Bkut. 8.k. 1-4.f.p. 34.35 Bp. 1920.
16. Kadlic O.-Kretzow M.: Előzetes jelentés a csákvári sziklásüregben végzett ásatásokról = Bkut.10-13.k.p. 38-40 Bp. 1925.
17. Kordos László: Beszámoló a Szabó József Geológiai Technikum barlangkutató csoportjának 1967. évi munkájáról = Kézirat. Bp. 1967.
18. Kormos T.-Lembrecht K.: A Remetehegyi sziklafülke és postglaciális faunája= Földt. Int. Evk.22.k.6.f.p. 349-380.Bp. 1914.
19. Kormos Tivadár: A jászói Takács Menyhért barlang = Bkut. 5.k. 1.f.p. 5-24. Bp. 1917.

Földt. Közl.

20. Láng Sándor: A Pilis morfológiája = Földr. Ért. 2.k.3.f.p.Bp. 1953.
21. Leél-Össy Sándor: A Kevély hegycsoport karsztmorfológiája és barlangjai = Földr. Ért. 7.k.1.f.p. 17-32. Bp. 1958.
22. Mayerfalvi Maier István: Jelentés a m.kir. Földtani Intézetben elhelyezett barlangi medve-leletek feldolgozásáról = Bkut. 14-15. k.p. 23-24. Bp. 1927.
23. Mezei I. - Pál T.: Pilis Utikálauz. Sport. Bp. 1955.
24. Mezei Iván: Pilis Utikálauz. Sport. Bp. 1967. = in Dénes György: A Pilis és a Visegrádi hegység barlangjai. p.22-36.
25. Monostori M.-Müller E.-Szentés Gy.: Teszámoló-Tervek! = Karszt és barlangkut. Tájé. 1916. márc. p.4-5. Bp. 1961.
26. Stieber József: A magyarországi felső pleisztocén vegetáció története és anthropológiai eredmények /1967-ig/ tükrében = Földt. Közl. 97.k.3.f.p. 308-317. Bp. 1967.
27. Schönvizsky László: A Pilis hegység barlangjai = Turisták Lapja. 49.k. p.148. Bp. 1937.
28. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Kézirat. Egyetemi szakd. Bp. 1969.
29. Mottl Mária: A Magyar Barlangkutató Társulat tiz éves működésének története = Evilág. 6.k.3.-4.f.p.67-71. Bp. 1956.
30. Tasnádi Kubacska András: Az ember egykori jelenlétét jelző leletek a solymári sziklaüregből = Bkut. 14.-15.k.p. 20-22. Bp. 1927.
31. Thirring - Vigyázó: A Pilis-Visegrádi hegység részletes kálauza. Bp. 1929.
32. Thuróczy Lajos: Az országos Kék-túra utvonala mentén. Sport. Bp. 1964.
33. Vértés László: Mousterien vagy szeletai-e a Kiskevélyi barlang alsó rétegeinek lelete = Archeol. Ért. 1958.
34. Vértés László: Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon Akadémia K. Bp. 1965.
35. Vályi András: Magyarországnak leírása. 1.-3.k. Bp. 1796-1799.
36. I Ismertetések: /Aquila: A magyar királyi ornitológiai központ folyóirata. XXII.k. 1915/ = Bkut. 4.k.2.f. 89.p. Bp. 1916.
37. : Hivatalos jelentések = Bkut. 1.k.1.f.p. 26-30. Bp. 1913.
38. : Hivatalos jelentések = Bkut. 3.k.4.f.p. 167-168. Bp. 1915.
39. : Hivatalos jelentések = Bkut. 6.k.1-4.f.p. 48-49. Bp. 1918.
40. : Hivatalos jelentések = Bkut. 1.k.3.f.p. 129-132. Bp. 1913.
41. : Magyarázó Magyarország 200 000-es földtani térképsorozatához II - 34 - I. Tatabánya. Bp. 1968.

Dejtel:

Borcs - Tolmács 1924.

Borsos 7.9. 1934.

Balla 2. 1912.

Baj 5. 1948.

Sib.

4./ Csucshegy, Oszoly

14. Csirkés barlang

A barlang helyzete:

A barlang a Csucshegy Csobánka felőli oldalán, a Csucshegyi barlangtól D-re kb. 80 m-re van, közvetlenül a falu fölött.

A barlang leírása:

A barlang a 30/210 csapású, 70° dőlésű hasadék mentén alakult ki. Az üreget kettéosztja egy beszorult kő. Az alsó rész a hasadék kissé kiszélesedett, termelékkel eltömődött része.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, tömött fehér, vastagpados dachsteini mészkőben képződött. Alját humuszos kötőtermék tölti ki. Valószínűleg hévízes eredetű.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

A barlangban Kordos L. végzett méréseket Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.03.22.	4,9	96	6,2	5,9	99	6,9
1970.04.26	14,8	78	9,8	9,8	98	8,9

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1969-ben, vezetett pontokkal, freibergeri függőkompasszal és fokivvel. Felmerési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvény			Szintkül. l.-től
				jobb	bal	le föl	
1.-2.	2,30	30/210	- 62	-	-	-	-
2.-3.	1,30	10/150	- 22	-	-	-	-

A barlang adatai: hossza 4 m mélysége: 3,5 m

Fényképezés:

Kordos L. 1969-ben a bejáratról színes diát készített.

Műszaki biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához felszereléséhez nem szükséges.

A barlang kutatástörténete:

A barlangot a Szpeleológia bkut.csoport 1969 augusztusában találta meg, majd 1970-ben vizsgálatokat végeztek benne. Nevét 1970. februárjában egy belehullott csirke után kapta.

A barlang irodalma:

1. WENŐVSELY ERZSÉBET: BARIANGRUPPÁTOINK EGY KIS CSOPORTJA... MKBT KÖRLEVÉL. 1969/2.p.2.Bp.1969.

15. Csucshegyi barlang

Szinonima: Csucshegyi /Spitzberg/ barlang Venkovits 1949.

Csucshegy oldalában lévő barlang Cs.Szenthe I. 1969.

Csucshegyi sziklaüreg Bertalan K. 1970.

Tábor Barlang Kordos L. 1970.

A barlang helyzete:

Az Oszoly és a Kevély között lévő Csucshegy /Spitzberg/ ÉNY-i mészkőbányájának északi peremén lévő gyalogut felett kb. 40-50 m távolságra.

A barlang leírása:

A barlang az elhagyott kőánya Oszoly felé eső oldalán nyílik ovális nyílással. Rövid meredek szakasz után lefelé egy gömbüstbe, felfelé szűk agyagos járatban folytatódik.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, fehér, tömött, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett. Alsó része kötőrmelékkal kitöltött, felső járat erősen agyagos. Cseppkövek bevonat és sztalaktit formájában található, nagyrészt elaggott állapotban.

Valószínűleg hévízes eredetű.

Hidrologiai viszonyok:

A barlang felső, agyagos része állandóan nedves, esőzéskor, hóolvadáskor erős csepegés észlelhető. Vizelemzést Kordos L. végezte

	1970.03.22. csepegés	1970.03.22. tócsa
pH	6,6	
Összes keménység nk°	14,5	14,0
Allandó kem. nk.	3,8	6,1
Valtózó keménység nk°	10,7	7,9
Ca ⁺⁺ ion mg/l		88,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l		7,3
Kalcium keménység nk°		12,3
Magnézium kem. nk°		1,7
Lugosság W°	3,8	2,8
SiO ₂ ion mg/l		7,1
Szabad CO ₂ mg/l		6,4
Kötött CO ₂ mg/l		62,0
Összes CO ₂ mg/l		68,4
Járvulékos CO ₂ mg/l		5,2

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végezték Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	- 1,5	93	3,8	5,8	97	6,7	14,8	80	10,1
bejárat	1,2	93	4,7	4,6	100	6,4	9,2	97	8,5
elágazás	1,8	90	4,7	4,8	100	6,4	7,0	100	7,5
alsó ág	1,8	93	4,9	5,2	100	6,6	6,4	100	6,9
felső ág	2,4	90	4,9	5,2	100	6,6	7,8	100	7,9

Térképezés:

A barlangról két felmérés készült:

Venkovits István 1943.

Kordos László 1969.

Venkovits István ábrázolja az alaprajzot és hosszelvényt, 1:100 méretarányban.

Kordos László fix ponttal, bányászkompasszal mért, ábrázol 1:100 méretarányban alaprajzot, hosszelvényt, keresztmetszeteket.

A barlang adatai:

	hosszuság	mélység
Venkovits I.	17 m	7,0 m
Kordos L.	22 m	7,0 m

Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	szimut o	dőlés o	szelvények		Szintkül l.-től
				jobb	bal le föl	
1.-2.	3,20	246/66	-14			
2.-3.	2,91	355/175	-27			
3.-4.	2,32	34/214	-16			
4.-5.	2,00	268/88	-13			
5.-6.	1,45	30/210	-16			
6.7.	1,96	275/95	-26			
4.-9.	2,24	145/325	+19			
9.-10.	1,98	285/105	12			
10.-11.	1,60	350/170	36			
11.-12.	1,51	255/75	30			
12.-13.	1,93	135/315	12			

Fényképezés:

A barlang bejáratáról Kordos L. 1969. őszén készített színes diát.

A barlang kutatástörténete:

A TTE barlangkutatói /Venkovits I. vezetésével/ 1943-1949. között vizsgálták a barlangot, feltérképezték. Szenthe I. 1969-ben a Speleológia bkut. csoport 1969-1970-ben végzett méréseket a barlangban. Helybéliek által gyakran látogatott barlang.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere. Kézirat Bp.1970.
2. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevely környékén = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.
3. Venkovits István: Nagykevely környékének földtani vizsgálata = Egyetemi szakd. Kézirat. MAFI Könyvtár 22418 sz. Bp. 1949.
4. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja... = MKBT körlevél 1969/2.p.2.Bp.1969.
5. : TTE levele 1948. II.8.

16. Zsó-barlang

A barlang helyzete:

Az Oszoly meredek letörésénél, az Odusortól 3 m-re, a "Kis áthajlás" alatt.

A barlang leírása:

A barlang 1,2 m széles, rendkívül lapos járattal kezdődik, majd a vége kissé felmagasodik, itt fel lehet ülni.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, fehér, tömött, vastagpados dachsteini mészkőben képződött. Alját humusz, köves törmelék fedi. Dachsteini mészkő repedésében kalcit, a barlang végén elaggott cseppkölefolyás található. Valószínűleg hévizes eredetű roncsbarlang.

Hidrologiai viszonyok:

A barlang telejsen száraz, néha a falakon víz gyöngyözik.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	- 0,2	77	5,5	8,6	95	8,0	15,4	76	10,0
barlang	0,8	90	4,4	5,6	100	6,8	8,8	98	8,3

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1969. ben fix pontokkal, bányászkompasszal. Ábrázolja 1:100 méretarányban aze alaprajzot és kifejtett hosszalvényt. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	szimut o	dőlés o	s z e l v á n y e k				Szintkül. 1.-től
				jobb	bal	le	föl	
1.-2.	1,64	225/45	- 7					
2.-3.	1,40	150/330	- 7					
3.-4.	1,80	285/105	0					
4.-5.	1,20	130/310	0					
5.-6.	1,57	10/190	+ 8					
6.-7.	0,79	340/160	+ 41					
7.-8.	1,22	204/24	- 2					
8.-9.	1,68	330/150	+ 41					

A barlang hossza: 12 m

mélység: 2,5 m

Műszaki-biztonsági intézkedések, vizsgálatok:

A barlang bejárásához barlangkutató ruha és lámpa ajánlatos.

A barlang kutatástörténete:

A barlang bejárata régóta ismert. A Vörös Meteor barlangkutatói és sziklamászói valószínűleg 1968-ban kivontották a bejáratot. 1969-70-ben a Szpeleológia kut. csoport tagjai vizsgálták a barlangot.

A barlang irodalma:

Irodalomban nem szerepel.

17. Oszoly, Odusor

A barlang helyzete:

Az Oszoly letörésénél közismert sziklamászó hely. A Zsó-barlangtól É-ra, kb. 3 m-re található.

A barlang leírása:

Az Odusor, ferde repedés mentén kialakult üregsor. Alján barlangszerű falke található, majd fölfelé több kisebb-nagyobb bemélyedés található.

Földtani viszonyok:

Az Odusor egységesen a felső triász, fehér, tömött, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett, valószínűleg hévizes hatásra. Üledékes kitöltés sehol sem található. Kalcit a dachsteini mészlő repedéseiben fordul elő.

Hidrológiai viszonyok:

Az Odusor üregei szárazak, eső alkalmával a falakon víz csorog le.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végeztet Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel.

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	- 0,2	77	3,5	8,6	95	8,0	15,4	76	10,0
alsó odú	- 0,2	93	4,2	8,0	87	7,8	14,0	79	9,5

Térképezés:

Az Odusort Kordos L. mérte fel 1969-ben fix pontokkal, bányászkompasszal. Ábrázolta 1:100 méreterányban az alaprajzot és hosszmetasztet. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut °	dőlés °	szelvény jobb bal le föl	szintkül. l.-tól.
1.-2.	2,00	30/210	+ 29		
3.-4.	2,69	15/195	+ 56		

a barlang adatai: hosszúság: 4,6 m   mélység: 13 m

Fényképezés:

Az Odusorról Kordos L. készített színes diát 1969-ben.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

Az Odusor felső része csak sziklamászó felszereléssel tekinthető meg.

A barlang kutatástörténete:

Az Odusor távolról látható, sziklamászók által gyakran járt utvonal.

18. Delago odú

A barlang helyzete:

Az Oszoly leszakadás Delago nevű fala alatt nyíló, ovális alakú, messziről látható nyílás.

A barlang leírása:

A Delago odú felfelé táguló üreg, mely kis kürtövé szűkül be.

Földtani viszonyok:

Az odú a felső triász, fehér, tömött, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett, valószínűleg hévizes uton. Utalékes kitöltés nem található. Kalcit a dachsteini mészkő repedéseiben fordul elő.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.04.26.	17,4	67	10,0	15,2	74	9,6

Biológiai viszonyok:

Az odút valamilyen nagy regadozó madár rendszeresen használja, amiről tollak, ürülékek és kisemlős csontok tanuskodnak.

Térképezés:

Az odút Kordos L. mérte fel 1970-ben veszített ponttal, bányász-kompasszal. A barlang adatai: hossza: 2,5 m mélysége: 5,0 m

Fényképezés:

A barlangról 1969-ben Kordos L. színes diát készített.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang kis sziklamászással, minden felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Az odú messziről látszik. A gyakori sziklamászó utaktól kiesik, aránylag ritkán tekintik meg közelről.

A barlang irodalma:

Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja....
= M&BT Körlevél. 1969/2.p.2.Ép.1969.

19. Delago barlang

Szinonima: E.2. barlang Nagy E. 1929.

Delago sziklánál lévő barlang Szenthe I. 1959.

Delago átjáró Bertalan 1970. *Venkovits, 1943*

A barlang helyzete: ✓

Az Oszoly Delago falától É-ra, a margitligeti jelzett turista-uttól 1 percre, 35-40 m magasan.

A barlang leírása:

A barlang tágas bejárata nehezen észrevehető. Egy teremből áll, amely befelé összeszűkül, majd kis beszakadásban végződik.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, tömött, fehér, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett, Humuszos, agyagos kitöltését Venkovits I. ásta ki, benne recens rágcsáló csontokat talált. A bejáratnál a dachsteini mészkőben szép *Megalodus* sp. átmetszet található. Valószínűleg hévízes eredetű.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang hátsó és középső részén állandó csepegés van.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	°C	%	g/m ³
1970.04.26.			
felszín	18,2	66	10,4
bejárat	15,4	70	10,0
bg.közepe	16,0	73	10,0
bg.vége	12,0	91	9,6

Térképezés:

A barlang egy felmérése történt, Venkovits I. 1942-ben vett pontokkal. Ábrázolja 1:50 méretarányban alaprajzot és hosszmet-szetet. A barlang méretei: hossza: 10 m mélysége: 5 m.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához felszerelés nem szükséges.

A barlang kutatástörténete:

1929-ben Nagy Elemér és társai "az Órától az Orr felé nuzódó szikla csoportozat első nagyobb tömegében lévő kisebb barlangot .... kibővítették. A barlangot ... "E.2" barlangnak nevezték el." A leírás méreteinél fogva csak a Delago barlangra illik rá. A barlangot 1934-44-ben a TTE kutatói kiásták, felmérték. Ma gyakori bivakolóhely.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország Barlangkatasztere 1970. Bp. Kézirat.
2. Nagy Elemér: A M.T.E. Si- és Sziklamászó Szakosztályának. Turisták Lapja 41. k. p. 163. Bp. 1929.
3. Szenthe István: Karstjelenségek és képződményeik fejlődés-története a Nagy-Kévély környékén = Egyetemi szakd. Kézirat Bp. 1969.
4. Venkovits István: Nagykevély környékének földtani vizsgálata = Egyetemi szakd. Kézirat. MAFI Könyvtár 22418 sz. Bp. 1949.
5. : MTE levele 1943. III. 28.
6. : MTE levele 1944. II. 8.

20. Bivak-lyuk

Szinonims: "E.1." barlang . Nagy B. 1929.
 Excelsior sziklaüreg Venkovits I. 1943.
 Excelsior sziklánál lévő barlang O.II.Szenthe I.1969.
 Excelsior fal sziklaürege Bertalan K. 1970.

A barlang helyzete:

Az Oszoly letörésénél, az Excelsior fal alatt, a K.Gy. repedéstől kb. 5 m-re.

A barlang leírása:

Egyetlen lapos fülkéből áll.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, tömött, fehér, vastagpados dachsteini meszkőben képződött, valószínűleg hévízes uton. Kitöltése lösz és mállott mészkőtörmelék.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.02.22.	- 1,4	95	3,9	0,0	93	4,3
1970.03.22.	9,0	91	7,8	6,0	97	6,8
1970.04.26.	15,6	75	9,9	12,4	96	10,3

Térképezés:

Két felmérés történt:

Venkovits I. 1943.

Dunai S. 1969.

Venkovits I. vesztett ponttal mért, ábrázol 1:25 méretarányban alaprajzot és hosszelvényt.

Dunai Sándor állandó pontokkal, bányászkompasszal mért, ábrázol 1:100 méretarányban alaprajzot, hossz-és keresztmetszetet. Felmérési jegyzőkönyv:

polgár oláal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvény		szintkül l.-től
				jobb	bal le föl	
1.-2.	2,54	159/339	-15			

A barlang adatai: hossza: 3,2 m   mélysége: 1,8 m

Fényképezés:

A barlangról Kordos L. 1968-ban színes diát készített.

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang megtekintéséhez felszerelés nem szükséges.

A barlang kutatástörténete:

1929-ben Nagy Elemér említi az odút. Az Excelsior falat, mint új maszóhelyet Czeglédy Árpád és László, valamint Nagy Elemér nevezte el. Az alatta lévő odút kibővítették, bivakolásra alkalmassá tették, és valószínűleg "E.l." jelzéssel látták el.

1943-ban a TTE barlangkutatói kiásták, feltérképezték. 1969-ben Szenthe I., majd 1970-ben a Speleológia bkut. csoport tagjai vizsgálták. Sziklamászók bivakolás céljára rendszeresen használják.

A barlang irodalma:

1. Bertalan Károly: Magyarország barlangkatasztere 1970. B.Kézirat.
2. Nagy Elemér: A M.T.E. Si- és Sikiamászó Szakosztályának .... = Turisták L.41.k.p. 183.Bp.1929.
3. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén = Egyetemi szakd. Kézirat.Bp.1969.
4. Venkovits István: Nagykevény környékének földtani vizsgálata = Egyetemi szakd. Kézirat. MAFI Könyvtár 22418 sz. Bp. 1949.
5. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja... = MKBT. Körlevél 1969/2 p.2.Bp.1969.
6. : TTE levele 1943. III.28.
7. : TTE levele a BETE-hez 1944.II.8.

21. Óra barlang

Szinonima: Órafal sziklánál lévő barlang O.III.Szenthe I.1969.

A barlang helyzete:

Az Oszoly "Órafelától" D-re mintegy 15 m-re.

A barlang leírása:

Ovalis bejárata, lefelé elszűkülő gömbfülkesor.

Földtani viszonyok:

A barlang egységesen a felső triász, tömött, fehér, vastagpados dachsteini mészkőben keletkezett, valószínűleg hévizes eredetű. Alját humusz tölti ki.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végzett Asemann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín:			barlang:		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.02.22.	0,0	95	4,3	1,4	83	4,2
1970.03.22.	10,6	91	8,7	6,0	100	7,0
1970.04.26.	19,6	58	10,0	10,0	95	8,8

Térképezés:

A barlangot Wehovszky Erzsébet mérte fel vesztett poligonnal, bányászkompasszal, 1969-ben. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvények		szintkül. l-től
				jobb	bal	
1.-2.	3,86	240/60	+ 3			
2.-3.	1,40	65/245	- 21			

A barlang adatai: hossza: 5,2 m mélysége: 1,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Szenthe I. 1969-ben, majd a Szpeleológia kut. csoport 1969-70-ben kutatta a barlangot.

A barlang irodalma:

1. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kévély környékén = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.
2. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja... MKBT. Kőrlevél. 1969/2.p.2. Bp. 1969.

22. Pénzes barlang

Szinonima: Órafaltól É-ra lévő E 1.sz. barlang O.IV; Szenthe I.196

A barlang helyzete:

Az Oszoly Órafaltól É-ra /Margitliget felé/ a második nagy sziklacsoportban nyílik.

A barlang leírása:

A barlangnak két bejárata van. Az 1.sz. bejárat sűrű bokrok közt található, belőle három irányban indulnak szűk hasadékok. Ezek közül az egyik gombfülkébe vezet, majd a felszínre, mint a 2.sz. bejárat, kb 2 m-rel az elő alatt.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér, tömött, dahcsteini mészkőben keletkezett. Az 1. sz. bejáratnál kötőrmelékes, a 2.sz. bejáratnál humuszos kitöltést találunk. Valószínűleg hévizes eredetű.

Hidrológiai viszonyok:

Hóolvadáskor erős csepegés észlelhető, egyébként csak gyöngöző víz van. Vizelemzést Kordos L. végzett 1970. március 22-én:

p ^H	6,8
Ószes kem. nk ^o	11,7
Állandó kem. nk ^o	0,9
Változó kem. nk ^o	10,8
Kalcium kem. nk ^o	10,2
Magnézium kem. nk ^o	0,6
Ca ⁺⁺ ion mg/l	88,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l	2,8
Lágosság W ^o	3,8

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felssin	1,0	93	4,6	11,0	84	8,3	19,0	51	8,5
1.sz.bejárat	2,8	84	4,7	5,4	100	6,7	15,4	67	8,8
2.sz.bejárat				8,6	97	8,3	15,4	73	9,5
gombfülke							13,0	79	8,8

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel fix pontokkal, bányászkompasszal, 1969-ben. Ábrázolta 1:100 méretarányban alaprajzot és hosszszelvényt.

A barlang adatai: / hossza: 15 m Mélysége: 4 m

Felmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvények		szintkül. 1.-től
				jobb	bal le föl	
1.-2.	2,18	267/87	- 26			
1.-3.	2,74	29/209	- 15,5			
3.-4.	2,05	334/154	- 51			
4.-5.	2,35	226/46	-17			
5.-6.	1,60	131/311	+ 41			
6.-7.	2,68	52/232	- 30			
3.-8.	2,97	88/268	- 42			

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához felszerelés nem szükséges.

A barlang kutatástörténete:

Szenthe I. 1959-ben említi, a Szpeleológia kut. csoport 1969-ben vizsgálja és felméri a barlangot.

A barlang irodalma:

1. Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevély környékén. = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.
2. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja... = MKBT Közl. 1969/2.p.2.Bp. 1969.

Utánjárás?

25. Csontos barlang

A barlang helyzete:

A Pénzes barlangtól E-re mintegy 3 m-re nyílik.

A barlang leírása:

Egyetlen lefelé tartó, összeszűkülő csőszerű járatból áll.

Földtani viszonyok:

A barlang a felsőtriász, fehér, tömött, vastagpados Dachsteini mészkőben keletkezett. Alját humusz tölti ki, benne sok recens csont található. Valószínűleg hévizes eredetű.

Hidroológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	10,6	84	8,0	19,8	53	8,7
barlang	4,2	97	6,0	7,4	97	7,5

Térképezés:

A barlangot Wehovszky Erzsébet mérte fel 1969-ben, vesztett pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázol alaprajzot és kifejtett hosszalvényt, 1:100 méretarányban.

A barlang adatai: hossza: 6,5 m   mélysége: 3,0 m

Műszaki-biztonsági intézkedések, vizsgálatok:

A barlang bejárásához ^{nyitka} ruha és lámpa ajánlats.

A barlang kutatástörténete:

A barlangot 1969-70-ben a Szpeleológia bkut. csoport tagjai vizsgálták.

A barlang irodalma:

1. Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja...
= MKBT Közl. 1969/2.p.2.Bp.1969.

24. Denevéres barlang

Szinonimák: Órafaltól É-re lévő 2.sz. barlang O.V.Szenthe I. 1969.

A barlang helyzete:

Az Órafaltól É-re lévő második nagy sziklacsoport É-i tövében nyílik. A Csontos barlangtól kb. 10 m-re lefelé, a Rózsalugas átjárótól kb. 8 m-re felfelé.

A barlang leírása:

Két nagyobb, gömbfülkés teremből álló barlang. Az első gömbfülke tetején egy repedés mentén kialakult nyílás a szabadba vezet.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér dachsteini mészkőben keletkezett. Mindkét teremben kormos, humuszos agyagos kitöltés van. Valószínűleg hévízes eredetű.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang hátsó terme állandóan nedves, míg az első csak hóolvadáskor. A falakról lecsöpögő vizet Kordos L. elemezte 1970. március 22.-én:

H	6,8
P	
Összes kem. nk ^o	12,1
Állandó kem. nk ^o	1,5
Változó kem. nk ^o	10,6
Kalc. kem. nk ^o	13,4
Magnézium kem.nk ^o	0,0
Ca ⁺⁺ ion mg/l	96,1
Mg ⁺⁺ ion mg/l	0,0
Lugosság W ^o	3,8

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. és Welker P. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	-0,2	96	4,3	11,2	80	7,9	21,0	47	8,7
bejárat	0,0	100	4,6	6,2	100	7,1	13,2	79	9,0
1.terem	0,6	93	4,5				10,6	88	8,5
2.terem	1,8	97	5,0	5,7	100	6,9	8,9	96	8,2

Bioklimatológiai viszonyok:

Kordos L. 1970. április 10-én a hátsó teremben agar-agar lemezzel, normál petri-csészével, 10 perces expozícióval bakteriológiai vizsgálatot végzett. 24 óráig, 25°C-os inkubálás után 64 baktérium és 4 gombatelep/keletkezett.

Térképezés:

A barlangnak két felmérése volt:

Dunai S. 1969.

Wehovszky E. 1969.

Mindkét mérés ugyanazon állandó pontok felhasználásával, bányász-kompasszal történt. Mindkettőn ábrázolva alaprajz, hosszmetesz, keresztmetesz 1:100 méretarányban.

Felmérési jegyzőkönyv: Wehovszky E. 1969.

poligon oldal	hossz m	szímut o	dőlés o	szelvény		szintkül. 1.-től
				jobb	bal	
1.-2.	5,19	275/95	+ 2			
2.-3.	3,76	85/265	+ 21			
3.-4.	3,40	320/160	- 19			

*Ha volt
mely-mérés?
(Azt kizártnak az
alrajzok?)*

A barlang adatai: hossza: 9 m   mélysége: 3,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Szenthe I. /1969/ említi, a Szpeleológia bkt. csoport 1969-70-ben vizsgálja a barlangot. Helybeliek által aránylag gyakran látogatott.

A barlang irodalma:

- 1./ Szenthe István: Karsztjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Mevély környékén. = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.
- 2./ Wehovszky Erzsébet: Barlangkutatóink egy kis csoportja... MKBT körlevél. 1969./2.p.2.Bp. 1969.

25. Rózsaslugas átjáró

A barlang helyzete:

Az Oszoly Óra falától E-ra a második nagy sziklacsoport E-i tövében található, a Denevéres bg. alatt kb. 6 m-re.

A barlang leírása:

Egyetlen, mintegy 3 méteres alacsony repedésből álló átjáró.

Földtani viszonyok:

Az átjáró a felső triász dachsteini mészkőben repedezett, valószínűleg leszakadt tömbjeiből áll. Alján gyér köves kitöltés van, a falakon apró borsóköves nyomok. Valószínűleg hévizes roncsbarlang.

Hidrológiai viszonyok:

Esőzéskor erős csepegés van, különben száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Welker P. és Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.02.22.			1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	0,0	100	4,6	11,2	75	7,5	19,0	53	8,7
átjáró középe	-1,5	93	3,8	7,4	97	7,5	12,0	82	8,7

Térképezés:

A barlangot Wehovszky Erzsébet mérte fel 1969-ben, állandó pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajz, hossz- és keresztmetszet, 1:100 méretarányban.

A barlang adatai: hossza: 5 m magassága 3 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang bejárásához felszerelés nem szükséges.

A barlang kutatástörténete:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Szpeleológia bkut. csoport vizsgálja.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

26. Oszolyi Hasadék

A barlang helyzete:

Az Oszoly Órefalától É-ra a harmadik sziklacsoport D-i oldalán található.

A barlang leírása:

A barlang egyetlen hasadékból áll, amelyet valamilyen oldásos /hideg-meleg?/ tevékenység kitágított. Fele részéknél a bejárat előtt lévő kb. fél m³-es sziklatömb a hasadékot megosztja. Kitöltés nem található.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér, tönött dechsteini mészkőben keletkezett, a 35/215 csapású hasadék mentén. Ásványos kitöltés nincs,

Hidrológiai viszonyok:

Esőzéskor a falakon víz csorog le, különben száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel: 1970.03.22. 1970.04.26.

	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
Felszín	14,8	58	7,3	20,2	49	8,6
felső hasadék	6,2	89	6,3	10,2	93	8,7

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1970-ben vesztett pontokkal, banyászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajz és hosszmetstet, 1:100 méretarányban. *elmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvény		szintkül. l.-tól
				jobb	bal le fel	
1.-2	3,5	35/215	- 3			

A barlang adatai: hossza: 3 m mélysége: 6,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang minden felszerelés nélkül megtekinthető. Vigyázni kell a bejáratnál lévő kőtömbökre, mert mozognak.

A barlang kutatástörténete:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Szpeleológia kut. csoport tagjai vizsgálták.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

27. Kis-Lapos barlang

A barlang helyszete:

A barlang az Ozoly Óra felától É-ra a negyedik sziklacsoport felső részének D-i oldalában nyílik.

A barlang leírása:

Lapos nyílással lefelé lejtő, majd még egy gömbfalkét alkotó kicsiny üreg.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér dachsteini mézskőben keletkezett, valószínűleg hévizes uton. Kitöltése humusz.

Hidrológiai viszonyok:

A barlang teljesen száraz.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Kordos László vezetett Ansmann-fele aspirációs pszichrométerrel:

	1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	17,0	62	9,0	23,2	38	8,2
barlang	5,8	97	6,7	9,6	91	8,1

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1970-ben veszített pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajzot, és hosszszelvényt, 1:100 méretarányban: Felmerési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	szinut o	dőlés o	szelvény		szintkül. 1.-től
				jobb	bal	
1.-2	4,0	50/270	- 14			

A barlang adatai: hossza: 4,5 m   mélysége: 1,8 m

Műszaki-biztonsági, vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Szpeleológia bkut. csoport vizsgálta.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

28. Kétbejárású barlang:

A barlang helyzete:

Az Oszoly Órafalától É-ra a negyedik sziklacsoporth, csobánkai bekötőút felé eső oldalának tövében.

A barlang leírása:

A barlangnak, mint a neve is mutatja - két bejárata van. Az egyik 2,2 m magas, majd mintegy 4 méterrel keresztül beszűkülve ér véget egy kis terebben. A másik bejáratához az előbbi terebből szűk, lapos csőszzerű folyosó vezet.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér dachsteini mészkő töredézett sziklájában keletkezett, valószínűleg hévizes uton. Kevés törmelékes kitöltés; valamint elaggott cseppkövek találhatók.

Hidrológiai viszonyok:

Mérést Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	1970.03.22.			1970.04.26.		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	17,8	65	10,3	21,2	46	8,6
1.sz.bejárat	10,0	88	8,1	14,8	72	9,1
2.sz.bejárat	11,1	85	8,4	17,2	60	8,9

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1970-ben, vezetett pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajz és két metszet 1:100 méretarányban. - elismerési jegyzőkönyv:

	poligon hossz.azimutdőlés			szelvény		szintkül.
	oldal	m	o	jobb	bal le föl	
1.-2.	4,0	25/255	0,0			
3.-4.	4,5	19/195	0,0			

A barlang adatai: hossza: 11 m mélysége: 3 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Szpeleológia Bkut. csoport vizsgálta.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

29. Negyedhármas barlang

A barlang helyzete:

Margitliget felé emelkedő nagy sziklacsoport továbbá nyílik.

A barlang leírása:

Egy kitöltött, puszta fülkéből és emellett egy hasadék-ból áll.

Földtani viszonyok:

A barlang a dachsteini mészkő töredezett rétegeiben nyílik. A feleket elaggott cseppkövek fedik. Kitöltése humuszos, köves. Valószínűleg hévizes eredetű.

Hidrologiai viszonyok:

A barlang nedves, de csepegés csak hóolvadáskor tapasztalható.

Klimatológiai viszonyok:

Méréseket Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel: 1970.03.22. 1970.04.26.

	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
felszín	12,2	67	7,1	23,2	46	9,3
barlang	5,2	97	6,4	10,0	96	8,9

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1970-ben vezetett pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajz és hossz-metszet 1:100 méretarányban. Felmérési jegyzőkönyv:

poligon o oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvény		szintkül. l.-tól.
				jobb	bal le föl	
1.-2	3,5	45/225	- 4			

A barlang adatai: hossza: 5 m mélysége: 1,3 m

Műszaki-biztonsági intézkedések, vizsgálatok:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Speleológia kut. csoport tagjai vizsgálták.

A barlang iródalma: Iróadalomban nem szerepel.

30. Margitligeti átjáró

A barlang helyzete:

Margitliget felett lévő kisebb sziklacsoport /Pomáz felé/ alján.

A barlang leírása:

A barlang mintegy 5 m hosszú, 3-2 m magas repedésszerű folyosó, alja É-felé lejt.

Földtani viszonyok:

A barlang a dachsteini mészkősziklához támaszkodó hatalmas sziklatömb által alkotott üres tér. Alján termelékeny humusz, felsőin kalciterek, aragonitos képződmények, limonitos gumók találhatóak.

Hidrologiai viszonyok:

Az átjáró állandóan nedves, esőzéskor, hóolvadáskor erős csepegés van.

Klimatológiai viszonyok:

Mérést Kordos L. végzett Assmann-féle aspirációs pszichrométerrel:

	felszín			barlang		
	°C	%	g/m ³	°C	%	g/m ³
1970.10.04	9,4	99	8,7	9,0	98	8,4

Térképezés:

A barlangot Kordos L. mérte fel 1970-ben, veszített pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázolva alaprajz és keresztmetszet 1:100 méretarányban: Belmérési jegyzőkönyv:

poligon oldal	hossz m	azimut o	dőlés o	szelvény		szintkül. 1.-től
				jobb	bal le föl	
1.-2	4,5	330/150	+ 10			

A barlang adatai: hossza: 7 m   mélysége: 4 m

Biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül bejárható.

A barlangkutatók története:

Előző kutatók nem ismertek. 1970-ben a Szpeleológia bant. csoport vizsgálta.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

31. 272. pont barlangja

Szinonima: 272. alatti barlang   Szenthe I. 1969.

A barlang helyzete:

Az Oszoly csucsától DK-re 1130 m-re lévő 272 m magasságu pont DNY-i oldalában, közvetlenül a csucs alatt nyílik.

A barlang leírása:

Néhány méter hosszú barlang.

Földtani viszonyok:

Dachsteini mészkőben keletkezett, ásványos kitöltés nincs.

A barlang kutatástörténete:

Szenthe I. 1969-ben találta meg a barlangot.

A barlang irodalma:

1. Szenthe István: Karstjelenségek és képződményeik fejlődéstörténete a Nagy-Kevelly környékén = Egyetemi szakd. Kézirat. Bp. 1969.

32. Üveges barlang

A barlang helyzete:

Az Oszoly letűrésétől E-re a második és negyedik sziklacsoport közötti területen, az Oszolytetőhöz közeli sziklacsoport alján.

A barlang leírása:

Egyetlen, befelé táguló, gömbüstszerű üregből áll.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triasz, fehér, tömött dachsteini mészkőben keletkezett, valószínűleg hévizes uton. Alját vastag humuszos talajkitöltés borítja.

Hidrologiai viszonyok:

A barlang száraz.

Térképezés:

A barlangot Wehovszky E. mérte fel 1970-ben, vesztett pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázol 1:100 méretarányban alaprajzot, hossz.- és keresztmetszeteket.

A barlang méretei: hossza: 5 m   mélysége: 2,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatásörténete:

Wehovszky E. és Welker Á. 1970. tavaszán találta meg a barlangot, benne ásványközökkel és üres üvegekkel. A barlangot felmérték.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

Jelölés nem található

33. Pados barlang

A barlang helyzete:

A Margitliget felett lévő egyik sziklacsoport aljában nyílik.

A barlang leírása:

A bejárati nyílást visszintesen kettéosztja egy szájkő sziklapad. Ezután egy kb. 2 m átmérőjű termecske következik.

Földtani viszonyok:

A barlang a felső triász, fehér, tömött dachsteini mészkőben keletkezett, valószínűleg hévízes uton. Alját vastag humusz tölti ki.

Hydroológiai viszonyok:

A barlang száraz.

Térképezés:

A barlangot Wehovszky E. mérte fel 1970-ben vesztett pontokkal, bányászkompasszal. Térképen ábrázol 1:100 méretarányban alaprajzot, hossz- és keresztmetszeteket.

A barlang méretei: hossza: 4,5 m   mélysége: 2,5 m

Műszaki-biztonsági vizsgálatok, intézkedések:

A barlang felszerelés nélkül megtekinthető.

A barlang kutatástörténete:

A barlangot Wehovszky E. és Welker Á. találta meg 1970-ben. A barlangot felmérték. Előző kutatók nem ismertek.

A barlang irodalma: Irodalomban nem szerepel.

Jelenleg nem található

Aranylyuk zsomboly p.29-36
 Bivak lyuk p.88-89
 Budakalászi I.sz. hasadék (p.2.)
 Budakalászi II.sz. hasadék (p.2.)
 Budakalászi III.sz. hasadék (p.2.)
 Csirkés barlang P.78.
 Csontos barlang p.93
 Csucshegyi barlang p.79-81
 Delago ödű p.85
 Delago barlang p. 86-87
 Denevér barlang p.94-95
 Dolomit üregek (p.1.)
 Ezüsthegyi I.sz. barlang p.9-11
 Ezüsthegyi II.sz. barlang p.12-13
 Ezüsthegyi III.sz. barlang p.14-17
 Ezüsthegyi dolomit üregek p.18
 Gyopáros barlang p.47-49
 Harapovácsi barlang (p.1.)
 Harapovácsi víznyelő (p.1.)
 Kápolna barlang p.44-46
 Kálvária barlang (p.1.)
 Kétbejárta barlang p.99.
 Kevélynyergi rokalyuk p.63-66
 Kevélynyergi zsomboly p.50-62
 Kiskevélyi barlang p.67-77
 Kis-Lepos barlang p.98.
 Mejdán, kiskőfejtő barlangja (p.2.)
 Mejdán, nagykőfejtő barlangja (p.2.)
 Mejdánnyergi zsomboly (p.2.)
 Mejdán szikla hasadéka (p.2.)
 Margitligeti átjáró p.10.
 Nagykevélyi dolomit üregek (p.2.)
 Negyedhármás barlang p.100.
 Óra barlang P.90.
 Oszolyi hasadék p.97.
 Oszoly, Odusor p.84.
 Ördöglépcső sziklaüreg p.42-43
 Ördögvári sziklaüreg (p.1.)
 Pados barlang p.104.
 Papp-malmi víznyelő (p.2.)
 Pénzes barlang p.91-92
 Pomáz, házudveri barlang (p.2.)
 Pomáz, kőfejtő felül lévő barlang (p.2.)
 Pomázi betemetett barlang (p.2.)
 Pomázi kőfülke (p.2.)
 Rózsasüveg átjáró p.96.
 Szabó József barlang p.19-28
 Üveges barlang p.103.
 Zöld barlang p.37-41
 Zsó barlang p.82-83
 272. pont barlangja p.102